

EU fondovi u turizmu i EU fondovi u turizmu Brodsko-posavske županije

---

Rukavina, Franka

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:131834>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-05**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
„Dr. Mijo Mirković“

**EU FONDOVI U TURIZMU I EU FONDOVI U TURIZMU BRODSKO-
POSAVSKE ŽUPANIJE**

Diplomski rad

Pula, 2023.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma
"Dr. Mijo Mirković"

**EU FONDOVI U TURIZMU I EU FONDOVI U TURIZMU BRODSKO-
POSAVSKE ŽUPANIJE**

Diplomski rad

Ime i prezime: Franka Rukavina

JMBAG: 0303073333

Studijski smjer: Turizam i razvoj

Kolegij: Selektivni turizam

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Trgovina i turizam

Mentor: izv. prof. dr. sc. Aljoša Vitasović

Pula, srpanj 2023.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana **Franka Rukavina**, kandidatkinja za magistru ekonomije ovime izjavljujem da je ovaj Diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, 2023. godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, **Franka Rukavina** dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj diplomski rad pod nazivom **EU fondovi u turizmu i EU fondovi u turizmu Brodsko- posavske županije** koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama. Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

Sadržaj

SAŽETAK.....	1
SUMMARY	2
1. UVOD	3
2. EUROPSKA UNIJA	4
2.1. Povijest i razvoj Europske Unije	5
2.2. Fondovi Europske Unije	6
3. TURIZAM U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	8
3.1. Značaj turizma za hrvatsko gospodarstvo	10
3.2. Izazovi i mogućnosti razvoja turizma u Republici Hrvatskoj	11
4. PRIMJERI PROJEKATA FINANCIRANIH SREDSTVIMA EU U HRVATSKOM TURIZMU.....	13
4.1. Rezultati projekata financiranih sredstvima EU u hrvatskom turizmu.....	14
4.2. Konkretni primjeri projekata financiranih sredstvima EU u hrvatskom turizmu	15
4.3. Izazovi i mogućnosti u korištenju sredstava EU fondova za turizam u Republici Hrvatskoj	16
4.4. Integracija fondova Europske Unije u strateške turističke planove	19
5. BRODSKO- POSAVSKA ŽUPANIJA I EU FONDOVI.....	21
5.1. Brodsko- posavska županija	21
5.2. Stanovništvo	24
5.3. Gradovi Brodsko- posavske županije	24
5.4. Europski fondovi i projekti Brodsko- posavske županije- općenito.....	25
5.4.1. Projekt: S osmijehom u školu.....	28
5.4.2. Projekt: Razvoj zdravstvene usluge usmjerene pacijentu	30
5.4.3. Projekt: Inovativnim umom do pametnih ICT škola- Pametne škole 2	32
5.4.4. Projekt: Prirodni i kulturni resursi u funkciji turizma	34
5.4.5. Projekt: Regionalni tehnološki i inovacijski centar za strojarstvo	36

5.4.6.	Projekt: Simulacijsko-edukacijski centar za upravljanje rizicima od katastrofa radi jačanja kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama (SIMED)	38
5.4.7.	Projekti energetske obnove škola, zgrada i ostalih javnih ustanova	39
5.5.	Europski fondovi i projekti Brodsko- posavske županije u turizmu	45
5.5.1.	Obnova tvrđave Brod u Slavonskom Brodu	46
5.5.2.	Digitalizacija turistički sadržaja	47
5.5.3.	Razvoj tematskih parkova	49
5.5.4.	Razvoj vinske industrije	50
5.5.5.	Stvaranje kulturnih ruta i interpretacijskih centara	51
ZAKLJUČAK		53
LITERATURA:.....		54
POPIS SLIKA		55
POPIS TABLICA.....		56

SAŽETAK

U ovom radu prikazani su europski fondovi korišteni u turizmu Republike Hrvatske te u turizmu Brodsko- posavske županije. Rad započinje opisom povijesti i tijekom razvoja Europske unije. Zatim se nastavlja opis samih fondova EU, njihova struktura, postupak dodjele sredstava te kriteriji za odobravanje projekata. Nadalje je opisan turistički potencijal Republike Hrvatske te značaj turizma za hrvatsko gospodarstvo. Dan je pregled trenutnog stanja i trendova u hrvatskom turizmu. U drugom dijelu rada fokus je na europskim fondovima u Brodsko- posavskoj županiji gdje je opisana sama županije općenito te uporaba EU fondova unutar iste. Istaknute su prednosti i nedostaci uporabe europskih fondova u Brodsko- posavskoj županiji. Na kraju rada istaknut je autorov zaključak na temu.

Ključne riječi: turizam, Brodsko- posavska županija, europski fondovi, Europska unija, Republika Hrvatska

SUMMARY

This paper presents the European funds used in the tourism sector of the Republic of Croatia and the Brod-Posavina County. The paper begins with a description of the history and development of the European Union. It then proceeds to describe the EU funds themselves, their structure, the process of fund allocation and the criteria for project approval. Furthermore, it outlines the tourism potential of the Republic of Croatia and the significance of tourism for the Croatian economy. An overview of the current state and trends in Croatian tourism is provided.

The second part of the paper focuses on the European funds in the Brod-Posavina County, providing a general description of the county and the utilization of EU funds within it. The advantages and disadvantages of using European funds in the Brod-Posavina County are highlighted. Finally, the paper concludes with the author's findings on the topic.

Keywords: tourism, Brod-Posavina County, European funds, European Union, Republic of Croatia.

1. UVOD

Turizam predstavlja važan sektor gospodarstva Republike Hrvatske te igra ključnu ulogu u njenom ukupnom razvoju. Kako bi potaknula i podržala razvoj turizma, Republika Hrvatska koristi različite izvore financiranja, uključujući fondove Europske Unije. Fondovi Europske Unije pružaju značajne mogućnosti za financiranje projekata u turizmu, unapređenje infrastrukture, održivi razvoj, obrazovanje i druge ključne aspekte ovog sektora.

Cilj ovog rada je analizirati ulogu fondova Europske Unije u turizmu Republike Hrvatske općenito te posebno u Brodsko- posavskoj županiji. Nadalje, cilj je istražiti dostupne fondove i primjere projekata te procijeniti njihov utjecaj na razvoj turizma. Ovaj rad pruža pregled Europske Unije kao institucije i njenih fondova te se fokusira na primjenu tih fondova u hrvatskom turizmu i turizmu Brodsko- posavske županije.

2. EUROPSKA UNIJA

Europska unija (EU) predstavlja političko i ekonomsko udruženje 27 europskih država, koje ima za cilj promovirati mir, stabilnost i ekonomski napredak na kontinentu. Osnovana je s ciljem integracije europskih država kako bi se prevladali povijesni sukobi i stvorila zajednička platforma za suradnju i prosperitet.

Europska unija ima svoje korijene u Europi koja se oporavljala od posljedica Drugog svjetskog rata. Nakon potpisivanja Rimskih ugovora 1957. godine, Europska ekonomska zajednica (EEZ) je osnovana kako bi promovirala gospodarsku suradnju među europskim državama. Od tada je EU prošla kroz niz promjena i proširenja, povećavajući broj svojih članica i nadograđujući svoje institucije.

Na slici 1. prikazana je zastava Europske unije.

Slika 1. Zastava Europske unije (izvor: <https://bujicarijerci.com/wp-content/uploads/2013/01/EU-1-660x321.jpg>)

2.1. Povijest i razvoj Europske Unije

Povijest Europske Unije seže unatrag do Drugog svjetskog rata, kada su europske zemlje pretrpjele velike razaranja i željele pronaći načine kako spriječiti buduće sukobe. 1950-ih godina, u nastojanju da se uspostavi trajni mir i suradnja, šest zemalja - Njemačka, Francuska, Italija, Nizozemska, Belgija i Luksemburg potpisale su Rimski ugovor 1957. godine, kojim je osnovana Europska ekonomska zajednica (EEZ) i Euratom. Ove organizacije su imale za cilj stvaranje zajedničkog tržišta i promicanje nuklearne energije u Europi.

Tijekom sljedećih desetljeća, Europska unija (EU) je proširila svoj broj članica i stekla nove nadležnosti. Maastrichtski ugovor potpisan 1992. godine transformirao je EEZ u Europsku uniju, koja je postala nadnacionalna organizacija s političkim i gospodarskim aspektima. Osnovana je Europska monetarna unija (EMU), a Euro je postao zajednička valuta nekoliko zemalja članica. Proširenje EU-a postalo je važan dio njenog razvoja. Od 1957. godine, broj članica se povećao s prvobitnih šest na sadašnjih 27, uključujući većinu europskih zemalja. Proces pristupanja zahtijeva da zemlje kandidati zadovolje određene političke, gospodarske i pravne kriterije prije nego što postanu punopravne članice. Pristupanje EU-u pruža zemljama članicama koristi kao što su pristup unutarnjem tržištu, financijskim sredstvima i političkoj suradnji.

Povijest EU-a također je oblikovana kroz brojne ugovore koji su produbljivali integraciju i povećavali nadležnosti EU-a. Amsterdamski ugovor potpisan 1997. godine dao je veća ovlaštenja Europskom parlamentu, proširio područje djelovanja EU-a na područje slobode, sigurnosti i pravde te osnažio ulogu EU-a u vanjskim poslovima. Lisabonski ugovor, potpisan 2007. godine i stupio na snagu 2009. godine, osnažio je demokratsku legitimnost EU-a, jačajući ulogu Europskog parlamenta i povećavajući transparentnost odlučivanja.

Jedan od najvažnijih postignuća EU-a je uspostavljanje jedinstvenog tržišta, koje omogućuje slobodno kretanje robe, usluga, kapitala i radne snage unutar EU-a. Ovo tržište pridonosi gospodarskom rastu, otvara nove mogućnosti za poduzeća i potiče konkurenciju. EU također provodi politike zaštite okoliša, potiče istraživanje i inovacije, te promiče socijalnu koheziju i ljudska prava. Međutim, EU se suočava i s izazovima. Brexit, izlazak Ujedinjenog Kraljevstva iz EU-a 2020. godine, bio je povijesni trenutak koji je pružio nove izazove za budućnost EU-a. Postoje i rasprave o ravnoteži između nacionalnog suvereniteta i nadnacionalne integracije te o

pitanju demokratske legitimnosti institucija EU-a. Unatoč tim izazovima, Europska unija nastavlja biti ključna politička, gospodarska i pravna sila u Europi. Njen razvoj i transformacija tijekom proteklih desetljeća rezultirali su dubokom integracijom i suradnjom među državama članicama. EU je postala simbol mira, stabilnosti i zajedničkih vrijednosti te igra važnu ulogu u međunarodnim odnosima i globalnim pitanjima poput klimatskih promjena i migracija.

Ukupno, povijest i razvoj Europske unije su kompleksni. Od skromnih početaka kao ekonomske zajednice, EU je postala složena organizacija s političkim, gospodarskim i pravnim dimenzijama. Njen utjecaj na Europu i svijet nastaviti će se oblikovati i razvijati u budućnosti.

2.2. Fondovi Europske Unije

Fondovi Europske Unije predstavljaju financijski instrument kojim se podržavaju razni sektori i politike EU, uključujući turizam. Glavni fondovi EU uključuju¹:

1. Europski fond za regionalni razvoj (EFRR):

EFRR je osmišljen kako bi podržao gospodarski razvoj, stvaranje radnih mjesta, održivi razvoj i poboljšanje kvalitete života u regijama EU. U kontekstu turizma, EFRR se koristi za financiranje projekata koji se odnose na infrastrukturu, obnovu kulturnih lokaliteta, razvoj turističkih destinacija i promociju turizma.

2. Kohezijski fond:

Kohezijski fond pruža financijsku potporu za projekte koji promiču gospodarski rast, održivi razvoj i povećanje konkurentnosti u manje razvijenim regijama EU. U turizmu, Kohezijski fond se može koristiti za poboljšanje turističke infrastrukture, revitalizaciju ruralnih područja, zaštitu prirodne i kulturne baštine te promociju održivog turizma.

---

¹ Izvor: <https://hamagbicro.hr/bespovratne-potpore/eu-fondovi/>

3. Europski socijalni fond (ESF):

ESF je usmjeren na unapređenje zapošljivosti, socijalne uključenosti i obrazovanja u državama članicama EU. U kontekstu turizma, ESF se koristi za razvoj stručnih vještina, obuku i zapošljavanje u turističkom sektoru te unapređenje kvalitete turističkih usluga.

Ovi fondovi nude značajne mogućnosti financiranja za turističke projekte u zemljama članicama pa tako i u Republici Hrvatskoj.

3. TURIZAM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Republika Hrvatska je poznata po svojoj bogatoj prirodnoj ljepoti, raznolikoj obali i otocima te kulturnoj baštini. Ova kombinacija čini Hrvatsku atraktivnom destinacijom za turizam. Neki od ključnih elemenata turističkog potencijala u Republici Hrvatskoj uključuju²:

1. Prirodne ljepote:

Hrvatska obala Jadranskog mora, s prekrasnim plažama, kristalno čistim morem i slikovitim otočjem, privlači brojne turiste iz cijelog svijeta. Nacionalni parkovi kao što su Plitvička jezera, Krka, Brijuni i Kornati također predstavljaju značajne prirodne atrakcije.

2. Kulturna i povijesna baština:

Hrvatska obiluje bogatom kulturnom i povijesnom baštinom. Gradovi poput Dubrovnika, Splita i Zadra pružaju brojne znamenitosti, kao što su povijesne građevine, crkve, palače i muzeji. Također, hrvatski otoci očuvaju tradicionalnu arhitekturu i način života.

3. Raznolikost turističke ponude:

Hrvatska nudi raznolike turističke aktivnosti, uključujući nautički turizam, ronjenje, planinarenje, biciklizam, eno-gastronomiju i ruralni turizam. Svaka regija ima svoje specifičnosti i atrakcije koje privlače različite vrste turista.

Neke od prirodnih ljepota, kulturnih i povijesnih baština prikazane su na idućim slikama.

---

² Izvor: https://mint.gov.hr/UserDocsImages/2022_dokumenti/003_220721_Strategija_ROT_nacrt.pdf

Slika 1. Nacionalni park Plitvička jezera (izvor: <https://mingor.gov.hr/djelokrug/uprava-za-zastitu-prirode-1180/zasticena-podrucja/medjunarodno-proglasena-zasticena-podrucja/nacionalni-park-plitvicka-jezera/5342>)

Slika 2. Nacionalni park Brijuni (izvor: https://www.np-brijuni.hr/imagecache/maxsize/6f67e492-4a50-4136-93fd-89f06287a549/28-12-2018/brijuni_iz_zraka2.jpg)

Slika 3. Dubrovnik- stari grad (izvor: <https://croatia.hr/thumbnail.aspx?filename=/cmsmedia/Atrakcija/UNESCO/stari-grad-dubrovnik-pogled-sa-srdja-luka-esenko.jpg&width=1920&height=600&trim=1&save=1&quality=80>)

3.1. Značaj turizma za hrvatsko gospodarstvo

Turizam ima iznimno važnu ulogu u hrvatskom gospodarstvu, doprinoseći gospodarskom rastu, zapošljavanju i vanjskom turističkom prometu. Neki ključni aspekti značaja turizma za hrvatsko gospodarstvo uključuju:

- Udio u BDP-u: Turizam predstavlja značajan udio u bruto domaćem proizvodu (BDP-u) Hrvatske. Prihodi od turizma doprinose rastu gospodarstva i pomažu u održavanju makroekonomske stabilnosti.
- Stvaranje radnih mjesta: Turizam je veliki generator radnih mjesta u Hrvatskoj. Velik broj ljudi zapošljava se u hotelskom sektoru, restoranima, turističkim agencijama, prijevozu i raznim drugim povezanim djelatnostima.
- Vanjski turistički promet: Dolazak turista iz inozemstva donosi značajan priljev deviznih sredstava u zemlju. Turizam pomaže u ravnoteži vanjskotrgovinske bilance i poboljšava platnu bilancu.

3.2. Izazovi i mogućnosti razvoja turizma u Republici Hrvatskoj

Unatoč brojnim prednostima, turizam u Republici Hrvatskoj suočava se s nekoliko izazova koji mogu ograničiti njegov potencijalni rast. Ti izazovi otvaraju prostor za razmatranje mogućnosti i implementaciju mjera koje će unaprijediti turistički sektor u zemlji.

Jedan od ključnih izazova je *sezonalnost* turizma. Hrvatska i dalje bilježi veliki priljev turista tijekom ljetnih mjeseci, dok ostatak godine doživljava manju posjećenost. Ova *sezonalnost* može stvarati neujednačenost u prihodima, a istovremeno i opterećivati resurse u turističkim destinacijama tijekom vrhunskih sezona. Kako bi se prevladao ovaj izazov, važno je razviti strategije koje će promicati turizam tijekom cijele godine. To može uključivati razvoj raznolikih turističkih proizvoda, kao što su kulturni događaji, sportski turniri, zdravstveni turizam ili poslovna putovanja. Također je bitno poticati suradnju između turističkih dionika kako bi se uspješno promovirale i produljile sezone turističkog posjeta. Nedostatak kvalitetne infrastrukture također predstavlja izazov za turizam u Hrvatskoj. Iako su neka područja dobro razvijena i opremljena, postoje regije koje se suočavaju s ograničenjima u infrastrukturi. Nedovoljna prometna povezanost, nedostatak modernih smještajnih kapaciteta i slaba razvijenost turističke infrastrukture mogu otežati privlačenje turista i pružanje kvalitetnog iskustva. Stoga je potrebno ulagati u infrastrukturne projekte, poboljšati pristupnost regija i unaprijediti kvalitetu smještaja i turističkih objekata. Održavanje postojeće infrastrukture također je važno kako bi se osiguralo zadovoljstvo turista i stvorila pozitivna reputacija Hrvatske kao turističke destinacije.

Održivi razvoj turizma postaje sve važniji aspekt i izazov s kojim se turizam u Hrvatskoj susreće. Očuvanje prirodne i kulturne baštine, upravljanje turističkim opterećenjem, zaštita okoliša i promocija održivih praksi ključni su faktori za dugoročnu održivost turizma. Potrebno je osigurati da turizam ne narušava prirodne resurse i kulturnu baštinu zemlje te da se pridržava principa održivog korištenja. To uključuje implementaciju ekoloških standarda, edukaciju turista o važnosti očuvanja okoliša, poticanje lokalnih zajednica na aktivno sudjelovanje u turizmu te usklađivanje turističkih aktivnosti s potrebama i tradicijama lokalnog stanovništva.

Međutim, unatoč izazovima, Hrvatska ima veliki potencijal za daljnji razvoj turizma. Raznolikost prirodnih ljepota, bogata kulturna baština, povijesni gradovi i prekrasne obale privlače veliki broj turista. Kroz strateško planiranje, ulaganje u infrastrukturu, održivi pristup

i suradnju svih dionika, Hrvatska može unaprijediti svoju turističku industriju i postati još atraktivnija destinacija za posjetitelje širom svijeta.

4. PRIMJERI PROJEKATA FINANCIRANIH SREDSTVIMA EU U HRVATSKOM TURIZMU

U Republici Hrvatskoj su provedeni brojni projekti u turizmu koji su bili financirani sredstvima Europske Unije. Ovi projekti su doprinijeli razvoju turističke infrastrukture, promociji turističke destinacije i unaprjeđenju kvalitete turističke ponude. Evo nekoliko primjera projekata financiranih sredstvima EU:

- **Obnova kulturnih lokaliteta:** Kroz fondove Europske Unije, provedeni su projekti obnove kulturnih lokaliteta kao što su povijesne građevine, muzeji i spomenici. Primjer takvog projekta je obnova Dubrovačkih zidina, koja je bila financirana sredstvima EU fondova i doprinijela očuvanju kulturnog naslijeđa Dubrovnika.
- **Razvoj turističke infrastrukture:** Fondovi Europske Unije su također korišteni za poboljšanje turističke infrastrukture u Hrvatskoj. To uključuje izgradnju i modernizaciju hotela, kampova, marinama, turističkih informacijskih centara i prometne povezanosti. Primjer takvog projekta je izgradnja moderne prometne infrastrukture koja olakšava pristup turističkim destinacijama na otocima.
- **Turistička promocija i marketing:** Fondovi EU se koriste za promociju turističke destinacije Hrvatske na međunarodnom tržištu. Sredstva se koriste za marketinške kampanje, sudjelovanje na turističkim sajmovima i promociju putem digitalnih kanala. Projekti koji su se bavili turističkom promocijom pomažu u povećanju vidljivosti Hrvatske kao turističke destinacije i privlačenju većeg broja turista.

Ovi primjeri projekata ilustriraju samo neke od mogućnosti koje fondovi Europske Unije pružaju za razvoj turizma u Republici Hrvatskoj. U sljedećem dijelu rada, detaljnije ćemo analizirati konkretne rezultate ovih projekata i njihov utjecaj na turistički sektor.

4.1. Rezultati projekata financiranih sredstvima EU u hrvatskom turizmu

Projekti financirani sredstvima Europske Unije imaju značajan utjecaj na razvoj hrvatskog turizma. Njihovi rezultati se očituju u različitim područjima i doprinose unaprjeđenju turističke ponude, povećanju atraktivnosti destinacija te poboljšanju turističke infrastrukture. Evo nekoliko primjera rezultata projekata financiranih sredstvima EU u hrvatskom turizmu:

- **Poboljšanje kvalitete smještaja:** Projekti financirani sredstvima EU omogućili su modernizaciju i unaprjeđenje hotelskih objekata, kampova i privatnog smještaja. Kroz ove projekte, poboljšana je kvaliteta smještaja i stvoreni su bolji uvjeti za boravak turista. To je rezultiralo povećanjem zadovoljstva gostiju i poboljšanjem reputacije Hrvatske kao turističke destinacije.
- **Diversifikacija turističke ponude:** Fondovi Europske Unije podržavaju projekte koji potiču razvoj novih turističkih proizvoda i aktivnosti. To uključuje razvoj ruralnog turizma, eno-gastronomskog turizma, aktivnog turizma i održivog turizma. Kroz ove projekte, turistička ponuda Republike Hrvatske postaje raznovrsnija i privlačnija za različite profile turista.
- **Očuvanje prirodne i kulturne baštine:** Projekti financirani sredstvima EU doprinose očuvanju prirodne i kulturne baštine Hrvatske. Kroz obnovu i zaštitu nacionalnih parkova, spomenika, muzeja i tradicionalnih naselja, očuvaju se vrijedni dijelovi hrvatske baštine. Turisti imaju priliku upoznati bogatu povijest, tradiciju i prirodne ljepote zemlje.
- **Poboljšanje turističke infrastrukture:** Fondovi EU omogućuju ulaganja u razvoj turističke infrastrukture kao što su prometne veze, luke, marine i turistički informacijski centri. Poboljšanje infrastrukture olakšava pristup turističkim destinacijama, poboljšava mobilnost turista i stvara povoljnije uvjete za razvoj turizma.

4.2. Konkretni primjeri projekata financiranih sredstvima EU u hrvatskom turizmu

U Republici Hrvatskoj su provedeni brojni konkretni projekti u turizmu koji su bili financirani sredstvima Europske Unije. Slijede primjeri konkretnih projekata financiranih sredstvima EU:

- Projekt: "Razvoj ruralnog turizma na kontinentu"³

Ovaj projekt je usmjeren na razvoj ruralnog turizma na kontinentalnom dijelu Hrvatske. Financiranjem iz sredstava EU fondova, provedene su brojne aktivnosti kao što su obnova i adaptacija seoskih kuća, razvoj turističkih ruta, organizacija edukacija za lokalne stanovnike te promocija ruralnih destinacija. Projekt je doprinio razvoju ruralnog turizma, stvaranju novih radnih mjesta i povećanju prihoda lokalnih zajednica.

- Projekt: "Razvoj biciklističke infrastrukture"⁴

Cilj ovog projekta bio je unaprjeđenje biciklističke infrastrukture u turističkim destinacijama. Sredstva Europske Unije su korištena za izgradnju i obnovu biciklističkih staza, postavljanje informativnih tabli, osiguranje biciklističke opreme te promociju biciklističkog turizma. Projekt je omogućio bolje uvjete za biciklistički turizam, privukao veći broj biciklista te doprinio promociji održivih oblika turizma.

- Projekt: "Očuvanje i promocija kulturne baštine"⁵

Ovaj projekt je fokusiran na očuvanje i promociju kulturne baštine Hrvatske. Sredstva EU fondova su korištena za obnovu i restauraciju povijesnih zgrada, spomenika i arheoloških nalazišta, organizaciju kulturnih događanja te digitalizaciju kulturnih sadržaja. Projekt je doprinio očuvanju vrijedne kulturne baštine, privukao veći broj posjetitelja te povećao kulturnu ponudu turističkih destinacija.

Ovi primjeri projekata pokazuju raznolikost i važnost ulaganja sredstava EU u turizam Republike Hrvatske. Kroz ove projekte ostvareni su značajni rezultati u smislu razvoja turističke ponude, očuvanja kulturne i prirodne baštine te stvaranja novih turističkih proizvoda.

---

³ M. Šostar, A. Devčić: Fondovi Europske unije i drugi dostupni izvori financiranja razvoja ruralnog turizma (izvor: <https://hrcak.srce.hr/file/111275>)

⁴ Izvor: https://ecf.com/sites/ecf.com/files/UnlockingFunds_Croatia_Translated_final1.pdf

⁵ Izvor: <https://culture.ec.europa.eu/hr/cultural-heritage/funding-opportunities-for-cultural-heritage>

Ovi projekti su također doprinijeli povećanju konkurentnosti hrvatskog turizma na međunarodnom tržištu.

4.3. Izazovi i mogućnosti u korištenju sredstava EU fondova za turizam u Republici Hrvatskoj

Korištenje sredstava EU fondova za financiranje turističkih projekata u Republici Hrvatskoj pruža brojne mogućnosti, ali istovremeno nosi i određene izazove. Važno je prepoznati ove izazove kako bi se adekvatno iskoristile mogućnosti koje europski fondovi pružaju. U nastavku slijedi prikaz tri ključna izazova u korištenju sredstava EU fondova za turizam:

1. Administrativni procesi:

Prijava i provedba projekata financiranih sredstvima EU zahtijevaju pravilno razumijevanje administrativnih procesa i procedura. Izazov se javlja u pripremi prijave, dokumentaciji i praćenju postupaka kako bi se osiguralo uspješno dobivanje financiranja. Važno je imati dovoljno stručnog znanja i iskustva u administrativnim postupcima vezanim uz EU fondove.

2. Konkurencija:

Konkurencija za sredstva EU fondova je često velika, posebno u području turizma. Mnoge zemlje i organizacije traže financiranje za svoje projekte, stoga je važno da prijave budu kvalitetne i konkurentne. Potrebno je detaljno istražiti kriterije financiranja, pridržavati se smjernica i prezentirati projekt na način koji će privući pozornost evaluacijskih tijela.

3. Tehničke specifičnosti:

Priprema i provedba projekata zahtijevaju poznavanje tehničkih specifičnosti vezanih uz pojedine EU fondove. Razumijevanje propisa, pravila i tehničkih zahtjeva je ključno za uspješnu provedbu projekta. Stoga je potrebno osigurati tim stručnjaka koji je upoznat s ovim specifičnostima i sposoban ih primijeniti u praksi.

Unatoč svim izazovima, korištenje sredstava europskih fondova za turizam u Republici Hrvatskoj pruža brojne mogućnosti za daljnji razvoj turističke industrije. Slijedi pojašnjenje ključnih mogućnosti.

1. Financijska podrška:

Sredstva EU fondova omogućuju financijsku podršku za projekte u turizmu, što može biti ključno za provedbu ambicioznih planova. Financiranje se može koristiti za izgradnju infrastrukture, obnovu kulturnih lokaliteta, promociju turističke destinacije i mnoge druge svrhe koje doprinose razvoju turizma.

2. Tehnička podrška:

Pored financijske podrške, fondovi pružaju i tehničku podršku putem edukacija, savjetovanja i stručne pomoći. Ova podrška može biti vrlo korisna u pripremi i provedbi projekata, posebno za manje organizacije ili lokalne zajednice koje nemaju dovoljno resursa i stručnosti.

3. Povezivanje i suradnja:

Korištenje sredstava europskih fondova za turizam pruža mogućnost povezivanja s drugim dionicima, organizacijama i institucijama unutar i izvan Republike Hrvatske. Suradnja na projektima može donijeti dodatnu vrijednost kroz razmjenu znanja, iskustava i resursa te promovirati međunarodnu suradnju i razumijevanje. Kombinacija financijske podrške, tehničke podrške i mogućnosti povezivanja pruža značajan potencijal za razvoj turizma u Republici Hrvatskoj kroz korištenje sredstava EU fondova.

4. Održivost i zaštita okoliša:

Fondovi Europske Unije stavljaju snažan naglasak na održivi razvoj i zaštitu okoliša. Prilikom pripreme i provedbe projekata, potrebno je voditi računa o ekološkoj održivosti, energetske učinkovitosti, zaštiti prirodnih resursa i smanjenju negativnih utjecaja na okoliš. Projekti koji promiču održivi turizam imaju veće šanse za dobivanje financiranja i pridonose dugoročnom prosperitetu turističke destinacije.

5. Diversifikacija turističke ponude:

Korištenje sredstava fondova omogućuje razvoj novih turističkih proizvoda i aktivnosti koje doprinose diversifikaciji turističke ponude. To može uključivati razvoj ruralnog turizma, enoloških tura, kulturnih manifestacija, avanturističkih aktivnosti i slično. Diversifikacija ponude povećava konkurentnost destinacije i privlači različite skupine turista.

6. Kapacitiranje kadrova:

Kroz projekte financirane sredstvima iz fondova, moguće je ulagati u edukaciju i razvoj ljudskih resursa u turizmu. To uključuje obrazovanje, stručno usavršavanje, razmjenu iskustava i stjecanje novih vještina. Razvijanje stručnih kadrova u turizmu pridonosi kvaliteti usluga, podiže profesionalne standarde i osigurava kontinuirani razvoj turističke industrije.

7. Promocija i *branding* destinacije:

Sredstva EU fondova mogu se koristiti za promociju turističke destinacije i jačanje njenog *brandinga* na međunarodnom tržištu. Kampanje oglašavanja, sudjelovanje na sajmovima, stvaranje digitalnih platformi i drugi marketinški alati mogu se financirati sredstvima EU fondova. Ovo doprinosi povećanju vidljivosti destinacije, privlačenju turista i stvaranju pozitivne percepcije o njoj.

Uzimajući u obzir navedene izazove i mogućnosti, važno je da turistički dionici i institucije u Republici Hrvatskoj budu dobro informirani, obučeni i strateški usmjereni prilikom apliciranja za sredstva EU fondova. Potrebno je pravovremeno identificirati relevantne natječaje, prilagoditi projekte prema smjernicama i pravilima financiranja te pravilno upravljati administrativnim procesima. Na kraju, treba istaknuti da sredstva EU fondova predstavljaju važan izvor financiranja za turizam u Republici Hrvatskoj, ali nije jedini. Važno je razmotriti i druge izvore financiranja, kao što su nacionalni fondovi, privatni investitori i strateški partneri. Raznovrsnost izvora financiranja osigurava održivost i fleksibilnost u razvoju turizma te doprinosi cjelokupnom napretku turističke industrije u Republici Hrvatskoj.

Ova tematika obrađena je u znanstvenom radu autora Prpić M. i Perić J. pod nazivom Uloga fondova Europske unije u razvoju turizma Republike Hrvatske gdje autori analiziraju ulogu fondova Europske unije u razvoju turizma u Republici Hrvatskoj. Autori istražuju različite

programe i instrumente financiranja koje EU fondovi pružaju te ističu njihov značaj za poticanje turističkog razvoja u zemlji. U prvom dijelu rada, autori pružaju pregled strukture i funkcioniranja fondova Europske unije s posebnim naglaskom na one koji su relevantni za turizam. Detaljno se analiziraju Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Europski socijalni fond (ESF), Kohezijski fond i druge ključne instrumente financiranja. Zatim, Prpić i Perić istražuju konkretnu primjenu EU fondova u turističkom sektoru u Republici Hrvatskoj. Prikazuju primjere uspješnih projekata financiranih sredstvima EU fondova u područjima poput razvoja infrastrukture, očuvanja kulturne baštine, promocije turizma i edukacije. U daljnjem dijelu rada, autori analiziraju prednosti i izazove korištenja EU fondova u turističkom sektoru. Naglašavaju važnost adekvatnog planiranja, praćenja i evaluacije projekata kako bi se osigurala učinkovitost korištenja sredstava i ostvarivanje ciljeva turističkog razvoja. Na kraju rada, Prpić i Perić daju prijedloge za daljnje unaprjeđenje integracije EU fondova u turističke strategije i projekte u Republici Hrvatskoj. Ističu važnost jačanja kapaciteta dionika u turističkom sektoru, promicanja partnerstva i suradnje te poboljšanja transparentnosti i dostupnosti informacija o EU fondovima.

4.4. Integracija fondova Europske Unije u strateške turističke planove

Kako bi se maksimalno iskoristili potencijali sredstava EU fondova u turizmu Republike Hrvatske, ključno je uskladiti njihovo korištenje s postojećim strateškim turističkim planovima. Integracija europskih fondova u ove planove osigurava usklađenost s dugoročnim ciljevima i prioritetima turizma te olakšava uspješnu provedbu projekata. Postoji nekoliko koraka za integraciju EU fondova u strateške turističke planove, a to su:

- Analiza postojećih planova:
Prvi korak je detaljna analiza postojećih strateških planova za turizam na razini države, regije ili lokalne zajednice. Važno je identificirati ključne ciljeve, prioritete i projekte definirane u tim planovima kako bi se utvrdilo kako EU fondovi mogu doprinijeti njihovoj realizaciji.

- **Identifikacija područja za financiranje:**
Nakon analize, treba identificirati područja i projekte u turizmu koji su u skladu s prioritetima EU fondova. To mogu biti infrastrukturni projekti, razvoj kulturne baštine, edukacijski programi, inovacije u turističkom sektoru ili drugi projekti koji potiču održivi razvoj turizma.
- **Redovno praćenje aktualnih natječaja i apliciranje:**
Važno je redovito pratiti objavljene natječaje za financiranje projekata putem EU fondova. Pojedini fondovi imaju određene kriterije i rokove prijave, stoga je bitno biti informiran i pravodobno aplicirati za financiranje. Prilikom prijave, treba pažljivo proučiti smjernice i zahtjeve natječaja te pripremiti kvalitetnu i konkurentnu prijavu.
- **Partnerstva i suradnja:**
Uključivanje u partnerstva i suradnju s drugim dionicima, kao što su lokalne samouprave, turističke organizacije, institucije i privatni sektor, može povećati šanse za uspješno dobivanje financiranja iz fondova. Partneri mogu pružiti dodatnu stručnost, resurse i podršku u provedbi projekata.
- **Praćenje i evaluacija projekata:**
Nakon dobivanja financiranja, važno je redovito pratiti provedbu projekata i osigurati njihovu usklađenost s propisima EU fondova. Također, potrebno je provoditi evaluaciju učinka projekata kako bi se utvrdila njihova uspješnost i identificirali eventualni izazovi ili poboljšanja.

Integracija EU fondova u strateške turističke planove pruža mogućnost sinergije između nacionalnih i europskih ciljeva te potiče cjeloviti razvoj turizma u Republici Hrvatskoj. Ovaj pristup osigurava učinkovito korištenje sredstava i doprinosi ostvarenju dugoročne održivosti i konkurentnosti turističke destinacije.

5. BRODSKO- POSAVSKA ŽUPANIJA I EU FONDOVI

5.1. Brodsko- posavska županija

Brodsko-posavska županija smještena je u sjeveroistočnom dijelu Hrvatske, graniči s Bosnom i Hercegovinom te je poznata po svojoj prirodnoj ljepoti, bogatoj kulturnoj baštini i turističkim atrakcijama. Na slici 4. prikazan je geografski položaj Brodsko- posavske županije. Prema slici, vidi se kako je županija smještena u južnom dijelu slavonske nizine, na prostoru između planine Psunj, Požeškog i Diljskog gorja sa sjevera i rijeke Save s juga. Obuhvaća prostor od ukupno 2.043 četvorna kilometra što čini 3,61 % ukupnog teritorija Republike Hrvatske (56.542 četvorna kilometra).

Ova županija nudi raznolike mogućnosti za turiste, bilo da se radi o ljubiteljima prirode, povijesti ili gastronomije. Jedna od najatraktivnijih turističkih destinacija u Brodsko-posavskoj županiji je grad Slavonski Brod. Smješten na obali rijeke Save, ovaj grad ima bogatu povijest koja seže unatrag tisućama godina. Posjetitelji mogu istražiti Stari grad, koji datira iz 18. stoljeća i nudi prekrasan pogled na grad. Tamo se nalazi i katedrala sv. Terezije Avilske, koja je poznata po svojoj ljepoti i arhitekturi.

Slika 4. Geografski položaj Brodsko posavske županije (izvor: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/30/Brodsko-posavska_%C5%BEupanija_in_Croatia.svg/1200px-Brodsko-posavska_%C5%BEupanija_in_Croatia.svg.png)

Jedan od glavnih prirodnih bisera Brodsko-posavske županije je Park prirode Lonjsko polje koji je prikazan na slici 5. Ovaj park, koji je također rezervat biosfere UNESCO-a, dom je raznolikih biljnih i životinjskih vrsta. Posjetitelji mogu istražiti močvarna područja, obići selo Čigoč koje je poznato po svojim rodama te uživati u prekrasnom krajoliku koji nudi mir i tišinu. Rodaselo, kako je popularno nazvano, prikazano je na slici pod brojem 6. Brodsko-posavska županija također je poznata po svojim tradicionalnim gastronomskim specijalitetima. Slavonska kuhinja obiluje jelima poput kulena, kobasica, fiš-paprikaša i tradicionalnog slavonskog kolača "knedle sa šljivama". Posjetitelji mogu posjetiti lokalne restorane i kušati ove autentične specijalitete te doživjeti pravu slavonsku gostoljubivost. Ljubitelji povijesti mogu posjetiti i brojne dvorce i utvrde diljem Brodsko-posavske županije. Dvorac Brodski Stupnik, sagrađen u baroknom stilu, nudi fascinantno pogled u prošlost. Također, dvorac Odescalchi u Iloku, koji datira iz 18. stoljeća, jedan je od najbolje očuvanih dvoraca u Hrvatskoj. Ova povijesna zdanja pružaju posjetiteljima uvid u bogatu povijest ovog područja.

Brodsko-posavska županija također je domaćin raznih manifestacija i događanja tijekom godine. Jedan od najpoznatijih događaja je "Brodsko kolo", tradicionalna smotra folklora koja okuplja ansamble iz cijele Hrvatske. Ova manifestacija pruža posjetiteljima priliku da dožive bogatstvo hrvatske folklorne tradicije i kulture.

Slika 5. Park prirode Lonjsko polje (izvor: https://www.visit-croatia.hr/photos/destinations/thumbs/Park-prirode-Lonjsko-polje-61a8a0b9b3a72614041479_huge.jpg)

Slika 6. Selo Čigoč (izvor: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/27/Cigoc.jpg>)

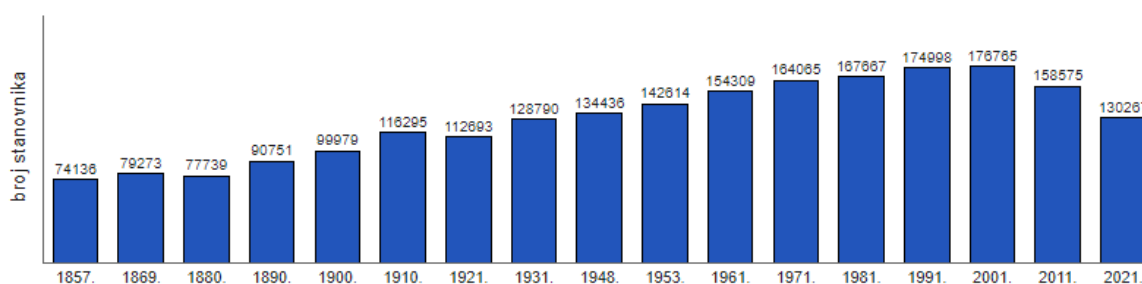
Ukratko, Brodsko-posavska županija je izvanredna destinacija za sve koji žele istražiti netaknutu prirodu, uživati u bogatoj povijesti i kulturi te se opustiti u mirnom okruženju. Ova županija nudi raznolike mogućnosti za turiste, bez obzira na njihove interese i preferencije. Zbog svih ovih navedenih turističkih mogućnosti i atrakcija, važno je neprestano ulagati u turizam, a u tome uvelike pomažu europski fondovi. U nastavku rada prikazani su EU fondovi i projekti u samoj županiji kako općenito tako i na konkretnim primjerima.

5.2. Stanovništvo

Prema popisu stanovništva iz 2021., Brodsko-posavska županija ima 130.782 stanovnika. Brodsko-posavska županija ima udjel od 3,36 % od ukupnog stanovništva Republike Hrvatske (3.888.529). Prosječna gustoća naseljenosti je 64,42 stanovnika na 1 četvorni km. U gradovima živi 61.758 stanovnika ili 47,22 % od čega u Slavonskom Brodu kao sjedištu županije 50.039 stanovnika, a u Novoj Gradiški 11.719 stanovnika. U ruralnim sredinama živi 69.024 stanovnika ili 52,78 % svih stanovnika županije⁶.

Na slici 7. nalazi se prikaz kretanja broja stanovnika od 1857. godine do 2021. godine.

Brodsko-posavska županija: Kretanje broja stanovnika od 1857. do 2021.

Slika 7. Prikaz kretanja broja stanovnika od 1857. godine do 2021. godine (izvor: https://hr.wikipedia.org/wiki/Brodsko-posavska_%C5%BEupanija)

5.3. Gradovi Brodsko- posavske županije

Slavonski Brod je industrijsko, kulturno, upravno, sudsko i financijsko središte Brodsko-posavske županije te drugi najveći grad u Slavoniji po veličini i značaju. U Republici Hrvatskoj, nalazi se na šestom mjestu po veličini, odmah iza Zagreba, Splita, Rijeke, Osijeka i Zadra. Grad je proglašen najljepšim u Hrvatskoj prema izboru Hrvatske turističke zajednice za 2009. godinu.

Tijekom rimskog razdoblja, grad se nazivao Marsonia, a od 1244. do 1934. godine nosio je naziv Brod na Savi. Smješten je na sjevernoj obali rijeke Save, uz granicu s Bosnom i Hercegovinom te je središte Brodsko-posavske županije. Slavonski Brod je ključno čvorište

⁶ Izvor: https://hr.wikipedia.org/wiki/Brodsko-posavska_%C5%BEupanija

glavnih prometnih pravaca koji se protežu u smjeru zapad-istok i sjever-jug. Kroz grad prolazi željeznička pruga Paneuropskog Koridora X te autocesta A3 koja povezuje zapadnu Europu s Bliskim Istokom. Na rijeci Savi nalazi se cestovni most koji spaja Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu, uključujući međunarodni granični prijelaz. Slavonski Brod se nalazi na pola puta između Zagreba i Beograda.

Grad ima razvijenu industriju, iako je tijekom posljednjih nekoliko godina doživjela pad zbog ratnih sukoba i tranzicije iz komunizma u kapitalizam. Početkom 2000-ih situacija u gospodarstvu Grada Slavenskog Broda počela se poboljšavati, a primjerice, brodski holding "Đuro Đaković" uspio je izaći iz stečajne krize. Taj holding je poznat izvan granica Hrvatske zbog svojeg širokog i kvalitetnog proizvodnog programa. Poljoprivreda i uzgoj voća također su važni za područje Slavenskog Broda, a prehrambena industrija se dobro razvija, posebno zbog povoljnih uvjeta na tom području. Slavonski Brod je također poznat po proizvodnji iznimno kvalitetnih vina, a postoje nekoliko uspješnih vinara koji svoje proizvode izvoze, među kojima se ističe vinarija "Zdjelarević". Uslužne djelatnosti, posebice turizam, također su važan čimbenik u gradu. U Slavenskom Brodu nalazi se spomenik nulte kategorije poznat kao "Brodski tvrđava", najveći i najznačajniji fortifikacijski spomenik na kontinentalnom dijelu Hrvatske.

Nova Gradiška, smještena na jugozapadnom dijelu istočne Hrvatske, drugi je po veličini grad u Brodsko-posavskoj županiji. Nalazi se uz važne prometnice poput autoceste Zagreb - Slavonski Brod - Beograd i željezničke pruge Zagreb - Vinkovci. Također je povezana sa starom krajiškom cestom ("Starom cestom") te kroz grad prolazi državna cesta prema Požegi i Našicama. Nova Gradiška ima prisutnost drvne, tekstilne, prehrambene i metalne industrije, kao i razvijeno privatno poduzetništvo. Klima u području Nove Gradiške je umjereno kontinentalna, s utjecajima gorskog masiva Psunja i djelomično Babje gore.

5.4. Europski fondovi i projekti Brodsko- posavske županije- općenito

Brodsko-posavska županija ima veliki potencijal za razvoj raznih projekata putem europskih fondova. Jedan od ključnih izvora financiranja u okviru europskih fondova je, već spomenut, Europski fond za regionalni razvoj (EFRR). EFRR podržava različite projekte koji promiču uravnotežen regionalni razvoj, gospodarski rast i povećanje konkurentnosti.

Ovi projekti obuhvaćaju različite sektore kao što su infrastruktura, energetska učinkovitost, turizam, obrazovanje, istraživanje i razvoj te druge područja.

Brodsko-posavska županija ima mnoge mogućnosti za korištenje europskih fondova u različitim sektorima. Primjeri nekih projekata koji su već financirani ili koji su u planu za županiju uključuju:

- **Razvoj infrastrukture:**

Europski fondovi mogu se koristiti za izgradnju i poboljšanje infrastrukture u županiji, kao što su ceste, mostovi, vodovodna i kanalizacijska mreža te energetska infrastruktura. Ovi projekti poboljšavaju prometnu povezanost i olakšavaju poslovno okruženje.

- **Razvoj poduzetništva:**

Europski fondovi pružaju potporu razvoju malih i srednjih poduzeća. To može uključivati financijske poticaje, obuku poduzetnika, razvoj inkubatora i poticanje inovacija. Projekti koji promiču poduzetništvo stvaraju nova radna mjesta i potiču gospodarski rast u županiji.

- **Energetska učinkovitost:**

Jedan od prioriteta europskih fondova je povećanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije. Brodsko-posavska županija ima potencijal za razvoj projekata koji uključuju energetske obnovu javnih zgrada, ugradnju solarnih panela, povećanje energetske učinkovitosti industrijskih postrojenja i poticanje korištenja obnovljive energije.

- **Ruralni razvoj:**

Europski fondovi nude financijsku podršku za projekte ruralnog razvoja, uključujući poljoprivredu, ruralni turizam i razvoj infrastrukture u ruralnim područjima. Brodsko-posavska županija ima bogatu poljoprivrednu proizvodnju te se europska sredstva mogu iskoristiti za modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava, unapređenje prerađivačke industrije hrane i poticanje ruralnog turizma.

- **Obrazovanje i istraživanje:**

Europski fondovi mogu podržati projekte koji se odnose na obrazovanje, razvoj vještina, istraživanje i razvoj. Ovi projekti mogu uključivati izgradnju školskih objekata, poboljšanje obrazovne infrastrukture, razvoj visokog obrazovanja i istraživačkih centara te poticanje suradnje između obrazovnih institucija i gospodarstva.

Važno je naglasiti da europski fondovi nisu bespovratna sredstva i da se za njihovu dodjelu županija mora ispunjavati propisane uvjete. Potrebno je detaljno planiranje, priprema projekata i prijava na natječaje za financiranje.

U nastavku rada navedeni su EU projekti koji su provedeni. Sve informacije o projektima preuzete su sa službene stranice Brodsko- posavske županije i na taj način prikazane. Pri prikazu projekata navedeni su neke od idućih informacija (ovisno o dostupnosti istih): opis projekta, svrha projekta, ciljanje skupine, partneri projekta te glavne karakteristike projekta kao što su fond iz kojeg su financirani, iznos EU sredstava i slično. Web adresa stranice je <https://www.bpz.hr/>.

5.4.1. Projekt: S osmijehom u školu

Naziv projekta: S osmijehom u školu 4

Broj ugovora: UP.03.2.1.06.0041

Fond: Europski socijalni fond

Program potpore: Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.

Korisnik projekta: Brodsko-posavska županija

Razdoblje provedbe projekta: 30.8.2021. - 30.8.2022.

Ukupna vrijednost projekta: 3.171.126,00 kuna

Iznos bespovratnih EU sredstava: 2.500.000,00 kuna

Iznos vlastitih sredstava: 671.126,00 kuna

Slika 8. Projekt: S osmijehom u školu (izvor: <https://www.bpz.hr/eu/s-osmijehom-u-%C5%A1kolu-4>)

Projektom „S osmijehom u školu 4“ pruža se potpora uključivanju učenika s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama u Brodsko-posavskoj županiji kako bi se osigurali uvjeti za poboljšanje njihovih obrazovnih postignuća, uspješniju socijalizaciju i emocionalno funkcioniranje.

Svrha projekta:

Osiguravanjem pomoćnika u nastavi (njih 70 u Brodsko-posavskoj županiji) utjecat će se na izjednačavanje mogućnosti učenika s teškoćama u razvoju s ostalim učenicima kako bi postigli bolje rezultate u učenju, ojačali samopouzdanje i samopoštovanje (posebno učenici u adolescenciji) te se potpuno osamostalili. Projekt će se prvenstveno usmjeriti na pomoć učenicima s teškoćama u razvoju putem osiguravanja neposredne potpore za njihovim potpunim, učinkovitim i ravnopravnim sudjelovanjem u odgojno-obrazovnom procesu u zadacima koji zahtijevaju komunikacijsku, senzornu i motoričku aktivnost učenika (u kretanju,

pri uzimanju hrane i pića, u obavljanju higijenskih potreba, u svakidašnjim nastavnim i izvannastavnim aktivnostima, u aktivnostima izvan učionice) prema izrađenom programu rada, prema potrebama svakog pojedinog učenika.

Ciljne skupine:

Učenici s teškoćama u razvoju uključeni u osnovnoškolske ili srednjoškolske programe u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama koji svladavaju nastavni plan i program škole koju pohađaju, ali imaju teškoće koje ih sprječavaju u funkcioniranju bez pomoćnika u nastavi.

Partneri:

Osnovna škola „Vladimir Nazor" Adžamovci, Osnovna škola „Matija Gubec“ Cernik, Osnovna škola „Matija Antun Relković" Davor, Osnovna škola „Viktor Car Emin" Donji Andrijevc, Osnovna škola Dragalić, Osnovna škola „Vjekoslav Klaić" Garčin, Osnovna škola „Augusta Šenoa“ Gundinci, Osnovna škola „Mato Lovrak“ Nova Gradiška, Osnovna škola Ljudevita Gaja Nova Gradiška, Osnovna škola „Antun Mihanović“ Nova Kapela, Batrina, Osnovna škola Okučani, Osnovna škola Oprisavci, Osnovna škola „Dr. Stjepan Ilijašević" Oriovac, Osnovna škola Sibirskih žrtava Sibinj, Osnovna škola Sikirevci, Osnovna škola „Josip Kozarac" Slavonski Šamac, Osnovna škola „Ivana Gorana Kovačića“ Staro Petrovo Selo, Osnovna škola „Ivan Filipović" Velika Kapanica, Osnovna škola Markovac, Vrbova, Osnovna škola „Ivan Meštrović" Vrpolje, Osnovna škola „Ljudevit Gaj“ Lužani, Osnovna škola Ante Starčevića Rešetari, Ekonomsko-birotehnička škola Slavonski Brod, Industrijsko-obrtnička škola Slavonski Brod, Srednja škola Matije Antuna Reljkovića Slavonski Brod, Obrtničko-tehnička škola Slavonski Brod, Industrijsko-obrtnička škola Nova Gradiška, Srednja medicinska škola Slavonski Brod, Elektrotehnička i ekonomska škola Nova Gradiška.

5.4.2. Projekt: Razvoj zdravstvene usluge usmjerene pacijentu

Naziv projekta: Razvoj zdravstvene usluge usmjerene pacijentu

Broj ugovora: KK.08.1.1.02.0016

Fond: Europski fond za regionalni razvoj

Program potpore: Operativni program konkurentnost i kohezija

Korisnik projekta: Brodsko-posavska županija

Partneri projekta: Dom zdravlja Slavonski Brod, Dom zdravlja „Dr. Andrija Štampar“ Nova Gradiška

Razdoblje provedbe projekta: 11.6.2018. – 11.6.2021.

Ukupna vrijednost projekta: 11.850.101,88 HRK

Iznos bespovratnih EU sredstava: 10.067.231,58 HRK

Iznos vlastitih sredstava: 1.776.570,30 HRK

Slika 9. Razvoj zdravstvene usluge usmjerene pacijentu (izvor: <https://www.bpz.hr/eu/razvoj-zdravstvene-usluge-usmjerene-pacijentu>)

Projektom „Razvoj zdravstvene usluge usmjerene pacijentu“ nastoje se poboljšati postojeće i uvesti nove zdravstvene usluge koje pružaju domovi zdravlja i koncesionari u Brodsko-posavskoj županiji. Također, osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću omogućava se poboljšanje pristupa zdravstvenoj zaštiti, a svim korisnicima i pacijentima pružiti kvalitetnija zdravstvena zaštita, osobito onih iz depriviranih područja. Nabavom opreme za Dom zdravlja Slavonski Brod i Nova Gradiška, uređenjem zdravstvenih objekata (vrijednosti 568.054,69 kuna) u Okučanima, Starom Petrovom Selu i Davoru te dogradnjom pedijatrije u Slavonskom Brodu nastoji se smanjiti broj uputnica iz domova zdravlja u bolnice za najmanje 3%, a pacijentima brže ostvarenje zdravstvene zaštite i poboljšanje kvalitete života.

Svrha projekta:

Dostupnost zdravstvene skrbi je nejednaka i ograničena, posebno u ruralnim dijelovima. Ulaganjem u opremu i infrastrukturu doprinosi se nacionalnom, regionalnom i lokalnom razvoju te se poboljšavaju uvjeti rada i broj usluga na primarnoj razini. Primarna zdravstvena zaštita ima središnju ulogu u cjelokupnoj koordinaciji i kontinuiranosti zdravstvene skrbi za

pacijente, sveobuhvatnu zdravstvenu uslugu unutar zajednice koju pruža tim stručnjaka zaduženih za većinu potreba pojedinaca vezanih uz zdravlje. Svrha primarne zdravstvene zaštite je da se pacijenti usmjeravaju prema najprikladnijem i troškovno najučinkovitijem obliku skrbi o zdravlju.

Ciljna skupina: Stanovnici Brodsko-posavske županije.

Detaljnije informacije o projektu:

Brodsko-posavska županija i partneri Dom zdravlja Slavonski Brod i Dom zdravlja „dr. Andrija Štampar“ iz Nove Gradiške provode projekt "Razvoj zdravstvene usluge usmjerene pacijentu". Slavonski Brod, 12.11.2020. projektom obuhvaća infrastrukturne radove na izgradnji novog krila zgrade u Domu zdravlja Slavonski Brod, manje infrastrukturne radove u Domu zdravlja Nova Gradiška te nabavu medicinske opreme, kako za domove zdravlja, tako i za koncesionare u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, a njegov krajnji cilj je unapređenje infrastrukture putem obnove novih zgrada i obnova domova zdravlja u Okučanima, Davoru i Starom Petrovom Selu, čime se, uz podizanje standarda usluge u zdravstvu, planira i smanjiti broj uputnica za specijalističke preglede. Projekt se financira temeljem provedenog javnog poziva „Poboljšanje pristupa primarnoj zdravstvenoj zaštiti s naglaskom na udaljena i deprivirana područja kroz ulaganja u potrebe pružatelja usluga zdravstvene zaštite na primarnoj razini. Projekt se provodi od 11. lipnja 2018. godine do 11. prosinca 2020. godine, a sufinanciran je u iznosu od 85% od EU iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRD), iz Prioritetne osi Socijalno uključivanje i zdravlje Operativnog programa Konkurentnost i Kohezija 2014.-2020. Ukupna vrijednost projekta je 11.843.801,88 kn, dok je iznos bespovratnih sredstava 10.067.231,58 kn.

5.4.3. Projekt: Inovativnim umom do pametnih ICT škola- Pametne škole 2

Osnovne informacije o projektu

Naziv projekta: Inovativnim umom do pametnih ICT škola

Akronim projekta: Pametne škole 2

Vodeći partner: Centar za razvoj i podršku Tuzla

Partneri: Tuzlanski kanton, Brodsko-posavska županija

Razdoblje provedbe projekta: 15.10.2020. - 14.1.2023.

Ukupni budžet projekta: 1.885.805,07 €

Ukupan iznos sufinanciranja: 1.577.434,30 € (85% iznos iz INTERREG IPA CBC programa prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014.-2020.)

Broj ugovora: 2020 HR-BA-ME388

Vodeći partner:

Partneri:

Slika 10. Projekt: Inovativnim umom do pametnih ICT škola (izvor: <https://www.bpz.hr/eu/inovativnim-umom-do-pametnih-ict-%C5%A1kola-pametne-%C5%A1kole-2>)

„Inovativnim umom do ICT pametnih škola“ ili skraćeno „Pametne škole 2“ naziv je 1.855.805,07 € vrijednog prekograničnog projekta. Projekt je sufinanciran sredstvima EFRR i IPA II fondova Europske unije u okviru INTERREG IPA CBC programa prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014.-2020. Projekt implementiraju: Centar za razvoj i podršku CRP Tuzla kao vodeći partner sa partnerima: Tuzlanski kanton i Brodsko –posavska županija.

Ciljevi projekta:

Povećati infrastrukturne, institucionalne i upravljačke kapacitete projektnog područja za proizvodnju obnovljive energije u javnom sektoru i za poboljšanje energetske učinkovitosti javnih zgrada. Osposobiti učenike i zaposlenike osnovnih i srednjih škola za pristupačne mjere uštede energije i proizvodnje energije iz obnovljivih izvora. Povećati svijest javnosti o krajnjoj potrebi za pametnom i klimatski neutralnom energijom te o *win-win* mogućnostima za mudro korištenje energije smještenim u stambenim i javnim zgradama projektnog područja. Projekt

je živopisna kombinacija zelenih ulaganja, umjetnosti i kulture kao inovativnog obrazovnog alata, pametne IC tehnologije, širokog školskog natjecanja za uštedu energije – sve primijenjeno kako bi se učenicima i zaposlenicima škola iz područja projekta te regionalnim i lokalnim službenicima omogućilo da praktično primijene ključne principe uštede i održivog upravljanja energijom. Paralelno s tim, dinamična javna komunikacija širi se i povećava svijest građana i ostalih javnih sastavnica o nizu dobitnih društveno-ekonomskih prednosti energetske učinkovitosti i proizvodnje obnovljivih izvora energije.

Glavne aktivnosti projekta:

- Energetska obnova 33 školska objekta u projektnom području – ova aktivnost podrazumijeva ugradnju novih postrojenja za proizvodnju obnovljive energije, ukupne snage 4,5 MW u 33 osnovne i srednje škole u projektnom području i njihovu energetske rekonstrukciju. Na 15 školskih objekata u Brodsko - posavskoj županiji bit će instalirani solarni fotonaponski sistemi za proizvodnju električne energije, dok će u 18 škola u Tuzlanskom kantonu peći na fosilna goriva biti zamijenjene pećima na drvnu biomasu.
- Učenje o energetskej efikasnosti u školama – Zabavna prekogranična edukacija za učenike iz škola Brodsko-posavske županije i Tuzlanskog kantona u identificiranju i borbi protiv „Energetskih vampira” – u okviru projekta učenici srednjih i osnovnih škola imat će priliku putem inovativnih edukativnih metoda, prošiti svoje znanje o potrošnji energije, energetskej efikasnosti i obnovljivim izvorima energije. Učenici osnovnih škola će putem interaktivne kazališne predstave o energetskim vampirima, koju izvode profesionalni glumci, usvojiti nova znanja iz spomenutih područja, dok će učenici srednjih škola sudjelovati na natjecanju iz područja energetske efikasnosti na interaktivnoj e-platформи, igrajući različite kvizove, video igrice i slično.
- Prekogranično 4-mjesečno natjecanje osnovnih i srednjih škola u projektnom području u uštedi energije (primjenom ne-investicijskih metoda, tj. promjenom ponašanja), pri čemu će svaka od dvije škole pobjednice (jedna u BPŽ i jedna u TK) kao nagradu dobiti instaliranje centraliziranog sistema upravljanja energijom (CEMS). Predviđeno je da u natjecanju sudjeluje oko 100 osnovnih i srednjih škola, odnosno više od 40.000 učenika.

- Dva četverodnevna seminara za obuku energetskih menadžera za ključne zaposlenike 33 škola koje će biti energetske obnovljene, oba sa prekograničnim sudjelovanjem (jedan u Tuzli, jedan u Slavonskom Brodu).

5.4.4. Projekt: Prirodni i kulturni resursi u funkciji turizma

Naziv projekta: Prirodni i kulturni resursi u funkciji turizma

Broj ugovora: KK.10.1.3.05.0019

Fond: Europski fond za regionalni razvoj

Program potpore: Operativni program „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020“

Korisnik projekta: Brodsko-posavska županija

Partneri: Javna ustanova Natura Slavonica, općina Sibirj i općina Klakar

Razdoblje provedbe projekta: 01.05.2018. do 30.11.2023.

Ukupna vrijednost projekta: 6.558.100,72 kuna

Iznos bespovratnih EU sredstava: 5.574.385,60 kuna

Iznos vlastitih sredstava: 983.715,12 kuna

Slika 11. Projekt: Prirodni i kulturni resursi u funkciji turizma (izvor: <https://www.bpz.hr/eu/prirodni-i-kulturni-resursi-u-funkciji-turizma>)

Projektom „Prirodni i kulturni resursi u funkciji turizma“, ukupne vrijednosti 6.558.100,72 kn, pripremit će se strateški projekt regionalnog razvoja prirodne baštine i kulturnih resursa te će se ujedno ojačati opći kapaciteti na lokalnoj i regionalnoj razini za adekvatno planiranje i provedbu mjera usmjerenih na korištenje sredstava EU fondova. Pripremom zalihe strateških projekata prirodnih i kulturnih resursa ostvarit će se osnovni preduvjet razvoja regionalne infrastrukture, koja će biti baza daljnje integracije lanca vrijednosti iz sektora turizma i kreativnog društva te obrazovanja i regionalne istraživačke, društvene i gospodarske infrastrukture, čime će se ostvariti sinergijsko djelovanje u smislu koristi i učinaka na razvoj područja Slavonije, Baranje i Srijema.

Projekt „Prirodni i kulturni resursi u funkciji turizma“ obuhvaća aktivnosti izrade projektne tehničke dokumentacije na tri lokacije i to za područja prirodne baštine (Posebni rezervat šumske vegetacije Prašnik i Posebni ornitološki rezervat Bara Dvorina) i projekt koji se temelji na kulturnim resursima (Kulturno-obrazovna zona za djecu i mlade "Šištat"). Projekt je ugovoren u sklopu Poziva za iskaz interesa za dodjelu bespovratnih sredstava iz Prioritetne osi 10 - Tehnička pomoć Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“ za sufinanciranje pripreme strateških projekata regionalnoga razvoja u 85% iznosu, odnosno, 5.574.385,60 kn. Predviđeno trajanje projekta do kraja studenog 2023. godine.

Aktivnosti projekta:

- Priprema strateških projekata regionalnog razvoja BPŽ – Kulturno-obrazovna zona za djecu i mlade „Šištat), a obuhvaća najveći dio projekta, financijski i sadržajno. Odnosi se na revitalizaciju *brownfield* područja – vojnog kompleksa Šištat, koji se prostire na 18,22 ha. Aktivnost obuhvaća pripremu projektno-tehničke dokumentacije za uređenje i prilagodbu vojnog kompleksa, u prvom redu, organiziranim, grupnim dolascima mladih ljudi (učenika osnovnih i srednjih škola te studenata) koji će u sklopu prostora imati organizirane aktivnosti edukativnog i/ili kulturnog sadržaja, osigurane smještajne kapacitete i dostupne ugostiteljske sadržaje (*caffe* barove, restorane, suvenirnica) kojima će raspolagati BPŽ. Vojni kompleks tako bi trebao postati žarište ekskurzija, terenske nastave, susreta i razmjene znanja mladih u prvom planu. Projektom su predviđeni sljedeći sadržaji poput muzejske čuvaonice, razvojni centar za djecu i mlade, adrenalinska dvorana koja će biti otvorena za posjetitelje sve dane u godini i nezavisno o vremenskim uvjetima i sportski objekti – sportska igrališta i tereni za dvoranske i vanjske sportove, ugostiteljski objekti, smještajni kapaciteti i suvenirnica.
- Priprema strateškog projekata regionalnog razvoja BPŽ – Centar za posjetitelje Prašnik. Aktivnost obuhvaća pripremu projektne tehničke dokumentacije za izgradnju Centra za posjetitelje Prašnik s pratećim sadržajima te izrada nužnih planova i strategija za njegovo upravljanje.
- Priprema strateškog projekata regionalnoga razvoja BPŽ – Info Centar Dvorina. Aktivnost obuhvaća pripremu projektne tehničke dokumentacije za strateški projekt iz

područja prirodne baštine – Info-centar Dvorina. Za potrebe rekonstrukcije postojećeg objekta pripremit će se projektno-tehnička dokumentacija te će se izraditi akcijski plan upravljanja posjetiteljima za posebni ornitološki rezervat Bara Dvorina.

Ulaganjem u projekt „Prirodni i kulturni resursi u funkciji turizma“ Brodsko-posavska županija imat će pripremljenu bazu projektno-tehničke dokumentacije za projekte regionalnog značaja koji će se aplicirati na EU natječaj u okviru financijske perspektive 2021. - 2027. te koji će značajno doprinijeti budućem društveno-gospodarskom razvoju.

5.4.5. Projekt: Regionalni tehnološki i inovacijski centar za strojarstvo

Naziv projekta: Regionalni tehnološki i inovacijski centar za strojarstvo

Broj ugovora: KK.10.1.3.05.0015

Fond: Europski fond za regionalni razvoj

Program potpore: Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.

Korisnik projekta: Brodsko-posavska županija

Razdoblje provedbe projekta: 01.04.2019. – 01.09.2023.

Ukupna vrijednost projekta: 3.785.375,00 HRK

Iznos bespovratnih EU sredstava: 3.217.568,75 HRK

Iznos vlastitih sredstava: 567.806,25 HRK

Slika 12. Projekt: Regionalni tehnološki i inovacijski centar za strojarstvo (izvor: <https://www.bpz.hr/eu/regionalni-tehnolo%C5%A1ki-i-inovacijski-centar-za-strojarstvo>)

Regionalni tehnološki i inovacijski centar za strojarstvo, kao strateški projekt regionalne inovacijske infrastrukture Slavonije, Baranje i Srijema je potpora jačanju konkurentnosti i intenzivnom razvoju poduzeća utemeljenih na znanju, inovacijama i novim tehnologijama, te privlačenju investicija u sektore visoke tehnologije, u skladu s utvrđenim potrebama gospodarstva Slavonije, Baranje i Srijema i definiranim prioritetima u Strategiji pametne specijalizacije. Realizacija projekta će doprinijeti jačanju regionalne konkurentnosti te

pametnom, održivom i uključivom razvoju Slavonije, Baranje i Srijema ulaganjem u inovacijsku infrastrukturu u području strojarstva i razvojem regionalnog inovacijskog sustava.

Svrha projekta:

Projektom „Regionalni tehnološki i inovacijski centar za strojarstvo“ Brodsko-posavska županija (BPŽ) doprinijet će se pripremi strateških projekata regionalnog razvoja te ojačati opće kapacitete na regionalnoj razini za adekvatno planiranje i provedbu mjera usmjerenih na korištenje sredstava EU fondova čime će se ostvariti svrha projekta. Navedeno će doprinijeti i ostvarenju specifičnog cilja „TA3 Potpora informiranju, odnosima s javnošću i jačanju kapaciteta (potencijalnih) korisnika za pripremu i provedbu projekata“ u okviru prioritetne osi 10 – Tehnička pomoć OPKK.

Osnovni problem koji se želi riješiti ovim projektom je nepostojanje inovacijske infrastrukture u području strojarstva, na području Brodsko-posavske županije i istočne Hrvatske. Strojarstvo i obrada metala predstavljaju najveći i najvažniji industrijski sektor u Brodsko posavskoj županiji, što se tiče prihoda, izvoza, dodane vrijednosti i zapošljavanja (73,96 % prihoda ostvaruje izvozom roba i usluga, 112 tvrtki, 37% BDP-a, 4.473 zaposlenih), dok na razini Slavonije, Baranje i Srijema predstavlja drugi sektor po značaju, iza prehrambeno prerađivačkog sektora.

Ciljne skupine:

Poduzetnici, postojeće tehnološki i inovacijsko orijentirane tvrtke iz ciljanih industrijskih sektora, tehnološki orijentirane *start-up* i *spin-off* tvrtke te potencijalni investitori u okruženju RTICS-a, nezaposlene osobe s obrazovanjem u području strojarstva i ICT-a koji razmatraju pokretanje vlastitog posla, mladi profesionalci, studenti i istraživači u području strojarstva i ICT-a sa područja Istočne Hrvatske.

Partner:

Sveučilište u Slavonskom Brodu

5.4.6. Projekt: Simulacijsko-edukacijski centar za upravljanje rizicima od katastrofa radi jačanja kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama (SIMED)

Naziv projekta: Simulacijsko-edukacijski centar za upravljanje rizicima od katastrofa radi jačanja kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama (SIMED)

Broj ugovora: KK.10.1.3.05.0025

Fond: Europski fond za regionalni razvoj

Program potpore: Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.

Korisnik projekta: Brodsko-posavska županija

Razdoblje provedbe projekta: 1.11.2018. - 01.11.2023.

Ukupna vrijednost projekta: 1.773.530,00 HRK

Iznos bespovratnih EU sredstava: 1.507.500,00 HRK

Iznos vlastitih sredstava: 266.030,00 HRK

Slika 13. Projekt: Simulacijsko-edukacijski centar za upravljanje rizicima od katastrofa radi jačanja kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama (SIMED)

Projektom „Simulacijsko-edukacijski centar za upravljanje rizicima od katastrofa radi jačanja kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama (SIMED)“ planirana je izrada projektno-tehničke dokumentacije za izgradnju i opremanje Centra te Terminala za interventne aktivnosti u kriznim situacijama na rijeci Savi. Projekt će predstavljati sljedeću razvojnu fazu infrastrukturnih i tehničkih kapaciteta u kriznim situacijama izazvanima klimatskim promjenama kojima je Brodsko-posavska županija u posljednjih nekoliko godina često bila pogođena, kao i modernizaciju i geostrateško pozicioniranje županijskog sustava borbe s klimatskim i prirodnim štetnim djelovanjima.

Partneri:

Zavod za hitnu medicinu Brodsko-posavske županije i javna ustanova Lučka uprava Slavonski Brod.

5.4.7. Projekti energetske obnove škola, zgrada i ostalih javnih ustanova

U nastavu rada bit će tablično prikazan kratak pregled uspješno provedenih projekata koji se odnose na energetska obnove škola, zgrada i javnih ustanova na području Brodsko-posavske županije.

Naziv projekta	Fond	Razdoblje provedbe	Ukupna vrijednost	EU sredstva
Energetska obnova zgrade - Zgrada patologije Opće bolnice Slavonski Brod	Europski fond za regionalni razvoj	19.03.2019. - 15.9.2021.	1.973.181,95 HRK	1.205.280,76 HRK
Energetska obnova zgrade - Upravna zgrada Opće bolnice Slavonski Brod	Europski fond za regionalni razvoj	19.03.20219. - 19.10.2021.	1.599.600,92 HRK	984.865,78 HRK
Energetska obnova zgrade - Zgrada infektologije Opće bolnice Slavonski Brod	Europski fond za regionalni razvoj	19.03.2019. - 30.09.2021.	3.349.315,32 HRK	2.387.184,57 HRK

Energetska obnova zgrade - Zgrada kirurgije Opće bolnice Slavonski Brod	Europski fond za regionalni razvoj	19.03.2019. - 19.12.2021.	11.067.983,03 HRK	6.537.800,44 HRK
Energetska obnova zgrade - Zgrada neurologije i psihijatrije Opće bolnice Slavonski Brod	Europski fond za regionalni razvoj	12.04.2019. - 10.11.2021.	5.322.844,16 HRK	4.270.162,60 HRK
Energetska obnova zgrade - Nova Bolnica Nova Gradiška	Europski fond za regionalni razvoj	13.06.2019. - 13.06.2021.	26.750.056,16 HRK	16.134.874,60 HRK
Energetska obnova zgrade - Stara Bolnica Nova Gradiška	Europski fond za regionalni razvoj	19.03.2019. - 19.03.2021.	8.567.259,19 HRK	5.203.723,06 HRK
Energetska obnova zgrade - Dom za starije i nemoćne osobe Slavonski Brod	Europski fond za regionalni razvoj	04.04.2019. - 31.03.2022.	13.360.712,53 HRK	8.036.867,83 HRK
Energetska obnova zgrade - Zdravstveni objekt Okučani	Europski fond za regionalni razvoj	27.05.2019. - 27.05.2021.	1.063.554,64 HRK	661.642,37 HRK

Tablica 1. Prikaz projekata energetske obnove zgrada i ustanova (izvor: autorova izrada)

U idućoj tablici pod rednim brojem 2. može se vidjeti također tablični prikaz energetske obnove škola sufinanciranih od strane Europske Unije putem projekata. Vidljivo je kako je dvadeset škola bilo uključeno u projekt obnove, što čini velik postotak škola koje se nalaze unutar Brodsko- posavske županije.

Naziv projekta	Fond	Razdoblje provedbe	Ukupna vrijednost	EU sredstva
Energetska obnova – Osnovna škola „Ivan Meštrović“ Vrpolje	Europski fond za regionalni razvoj i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	07.09.2016. – 07.09.2018.	2.269.710,00 kuna	1.955.148,75 kuna
Energetska obnova Područne škole Baćin dol, Matična škola „Matija Gubec“ Cernik	Europski fond za regionalni razvoj i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	07.09.2016. – 07.09.2018.	452.747,50 kuna	323.838,00 kuna
Energetska obnova zgrade - Osnovne škole Ante Starčevića Vladimira Nazora 23, Rešetari	Europski fond za regionalni razvoj	03.11.2017. – 03.11.2019.	2.741.847,53 kuna	1.651.519,53 kuna
Energetska obnova zgrade - Osnovne škole „Stjepan Radić“ Trg svetog	Europski fond za regionalni razvoj	03.11.2017. – 03.11.2019.	3.335.017,16 kuna	1.588.835,08 kuna

Križa 19, Oprisavci				
Energetska obnova – Gimnazija „Matija Mesić“ Slavonski Brod	Europski fond za regionalni razvoj i Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost	07.09.2016. – 07.09.2018.	4.743.123,75 kuna	2.887.647,88 kuna
Energetska obnova – Osnovna škola „Dr. Stjepan Ilijašević“ Oriovac	Europski fond za regionalni razvoj i Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost	07.09.2016. – 07.09.2018.	2.528.418,75 kuna	2.063.576,25 kuna
Energetska obnova zgrade - Osnovna škola „Ivan Filipović“	Europski fond za regionalni razvoj	03.11.2017. – 03.11.2019.	3.309.220,74 kuna	2.026.129,69 kuna
Pametne škole – Smart schools	INTERREG IPA CBC programa prekogranične suradnje Hrvatska –BiH – Crna Gora 2014.-2020.	2014.-2020.	4.500.000,00 kune	3.200.000,00 kuna
Energetska obnova – Osnovna škola Sikirevci	Europski fond za regionalni razvoj i Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost	07.09.2016. – 07.09.2018.	2.805.996,25 kuna	2.083.811,63 kuna

Energetska obnova zgrade - Osnove škole „Ivan Goran Kovačić“, Matije Gupca 29, Staro Petrovo Selo	Europski fond za regionalni razvoj	03.11.2017. – 03. 11. 2019.	2.672.147,59 kuna	1.593.775,67 kuna
Energetska obnova zgrade - Osnove škole „Josip Kozarac“, Trg Stjepana Radića 3, Kruševica, Slavonski Šamac	Europski fond za regionalni razvoj	03.11.2017. – 03. 11. 2019.	989.237,16 kuna	618.860,49 kuna
Energetska obnova zgrade - Osnovne škole „Matija Antun Relković“, Ulica Ignjata Brlića 1, Davor	Europski fond za regionalni razvoj	16.10.2018. – 16.10.2020.	3.924.598,79 kuna	2.254.365,75 kuna
Energetska obnova zgrade - Osnove škole Viktor Car Emin Trg kralja Tomislava 8, Donji Andrijevc	Europski fond za regionalni razvoj	16.10.2018. – 16.10.2020.	3.409.048, 92 kuna	2.001.460,33 kuna

Energetska obnova zgrade - OŠ „Mato Lovrak“ Nova Gradiška	Europski fond za regionalni razvoj	03.11.2017. – 03. 11. 2019.	4.106.439,78 kuna	2.498.859,63 kuna
Energetska obnova zgrade - Obrtnička škola Slavonski Brod	Europski fond za regionalni razvoj	31.07.2019. - 31.07.2021.	5.371.194,05 HRK	2.988.839,40 HRK
Energetska obnova zgrade - Srednja medicinska škola Slavonski Brod	Europski fond za regionalni razvoj	31.07.2019. - 31.07.2021.	2.956.546,42 HRK	1.702.160,93 HRK
Energetska obnova zgrade - Tehnička škola Slavonski Brod	Europski fond za regionalni razvoj	04.04.2019. - 30.06.2022.	11.233.909,94 HRK	6.274.937,82 HRK
Energetska obnova zgrade - OŠ "Ljudevita Gaja" Nova Gradiška	Europski fond za regionalni razvoj	12.04.2019. - 12.04.2021.	7.818.676,92 HRK	4.613.602,28 HRK
Energetska obnova zgrade - Gimnazija Nova Gradiška	Europski fond za regionalni razvoj	19.10.2018. - 19.04.2021.	4.761.811,82 HRK	2.548.113,79 HRK

Tablica 2. Prikaz projekata energetske obnove škola (izvor: autorova izrada)

5.5. Europski fondovi i projekti Brodsko- posavske županije u turizmu

Kao što je već spomenuto, europski fondovi igraju ključnu ulogu u razvoju turizma u Brodsko-posavskoj županiji. Zahvaljujući financijskoj podršci i provedbi različitih projekata, županija stvara atraktivne turističke destinacije, promiče kulturnu baštinu, razvija turističku infrastrukturu i potiče gospodarski rast i zapošljavanje u sektoru turizma. Brodsko-posavska županija se ističe bogatstvom prirodnih ljepota, kulturnim nasljeđem i tradicijom, što pruža izniman potencijal za razvoj turizma. Europski fondovi su omogućili županiji ostvarivanje tog potencijala putem financijske potpore i resursa.

Jedan od ključnih projekata koje je Brodsko-posavska županija uspješno provela uz pomoć europskih fondova je obnova i valorizacija kulturne baštine. Kroz ove projekte, županija je očuvala bogatu povijest regije i stvorila nove turističke atrakcije. Zahvaljujući financijskoj podršci iz europskih fondova, obnovljeni su stari dvorci, crkve i kulturni spomenici. Projekti su obuhvaćali restauraciju fasada, obnovu unutarnjeg uređenja, primjenu suvremenih tehnologija i poboljšanje pristupačnosti za posjetitelje. Ovi obnovljeni spomenici kulture privlače turiste i stvaraju kulturnu ponudu koja obogaćuje turističku industriju županije.

Nadalje, Brodsko-posavska županija koristi europske fondove za razvoj turističke infrastrukture. Ovaj aspekt uključuje poboljšanje prometnih veza, izgradnju turističkih centara, obnovu smještajnih kapaciteta i stvaranje atraktivnih turističkih zona. Zahvaljujući sredstvima iz europskih fondova, županija je uspjela izgraditi i modernizirati ceste, izgraditi biciklističke staze, uređivati obalna područja rijeka i izgraditi turističke informativne centre. Ova poboljšanja turističke infrastrukture rezultiraju većom privlačnošću destinacije i povećanjem broja posjetitelja. Brodsko-posavska županija također koristi europske fondove za razvoj turističkih proizvoda i promociju destinacije. Kroz projekte koji se bave ruralnim turizmom, eno-gastro turizmom i aktivnim turizmom, županija stvara raznoliku turističku ponudu koja privlači različite profil turista. Financijska podrška iz europskih fondova omogućuje provedbu edukativnih programa, organizaciju manifestacija i promociju turističkih proizvoda na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Također, županija aktivno surađuje s lokalnim dionicima, uključujući turističke zajednice, poduzetnike, obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG-ovi) i udruge, kako bi razvila nove turističke proizvode i povećala konkurentnost destinacije. Projekti financirani iz europskih fondova imaju značajan utjecaj na razvoj turizma u Brodsko-posavskoj županiji. Povećanje turističke ponude, poboljšanje infrastrukture i promocija

destinacije dovode do rasta broja turista i povećanja prihoda u turističkom sektoru. Ovaj rast ima pozitivan učinak na lokalnu ekonomiju, stvaranje novih radnih mjesta te očuvanje kulturnog identiteta i tradicije regije. Važno je napomenuti da Brodsko-posavska županija sustavno prati i vrednuje rezultate projekata financiranih iz europskih fondova u turizmu. Evaluacija projekata omogućuje učenje iz iskustava, prepoznavanje uspješnih praksi te prilagodbu strategija i planova za buduće projekte. Ova praksa osigurava stalno poboljšanje i uspješnost projekata, što dalje potiče rast i razvoj turizma u regiji.

U nastavku rada slijedi prikaz projekata koji su provedeni, a služe za unaprjeđenje turizma županije.

5.5.1. Obnova tvrđave Brod u Slavonskom Brodu

Obnova tvrđave Brod u Slavonskom Brodu predstavlja iznimno značajan projekt koji je ostvario velike uspjehe zahvaljujući europskim fondovima. Tvrđava Brod, izgrađena u 18. stoljeću, predstavlja kulturni spomenik od iznimne važnosti te je postala simbol povijesnog i kulturnog nasljeđa grada Slavonskog Broda. Proces obnove tvrđave uključivao je temeljitu restauraciju njenih zidova, kula i unutarnjih prostora. Sredstva iz europskih fondova omogućila su provedbu sveobuhvatnih radova kako bi se očuvala autentičnost i povijesna vrijednost tvrđave. Restauracija zidova obuhvatila je sanaciju oštećenja, čišćenje i konzervaciju originalnih materijala te njihovo vraćanje u prvobitno stanje. Kule su obnovljene i osigurane kako bi posjetiteljima pružile sigurno iskustvo, a unutarnji prostori tvrđave su oblikovani kao prostori za muzeje, izložbene prostore i kulturne manifestacije.

Zahvaljujući obnovi, tvrđava Brod se transformirala u iznimno atraktivnu turističku destinaciju. Danas posjetitelji imaju priliku istražiti bogatu povijest tvrđave kroz razne sadržaje koji su na raspolaganju. Unutar tvrđave nalaze se muzeji koji prikazuju povijest regije, umjetničke izložbe koje predstavljaju lokalne i međunarodne umjetnike te kulturne manifestacije koje obogaćuju kulturnu scenu grada. Tvrđava je postala nezaobilazna turistička atrakcija koja privlači posjetitelje iz Hrvatske i inozemstva. Osim što je obnova tvrđave Brod pridonijela revitalizaciji povijesnog dijela grada, projekt je također potaknuo gospodarski rast i razvoj turizma u Slavonskom Brodu. Turizam je postao važan sektor za lokalnu ekonomiju, stvarajući nova radna mjesta i prilike za lokalno stanovništvo. Turistički promet se povećao, a posjetitelji ostaju duže vrijeme u gradu, trošeći novac na smještaj, ugostiteljske usluge i suvenire. Tvrđava Brod

postala je središnja točka turističke ponude Slavenskog Broda, privlačeći veliki broj posjetitelja koji žele istražiti bogatu povijest i kulturu regije. Ovaj projekt obnove tvrđave Brod predstavlja izvrsnu ilustraciju uspješne primjene europskih fondova u turističkom sektoru Brodsko-posavske županije. On ne samo da je doprinio očuvanju kulturne baštine i obnovi povijesnih objekata, već je također stvorio nove mogućnosti za razvoj turizma i gospodarstva u regiji.

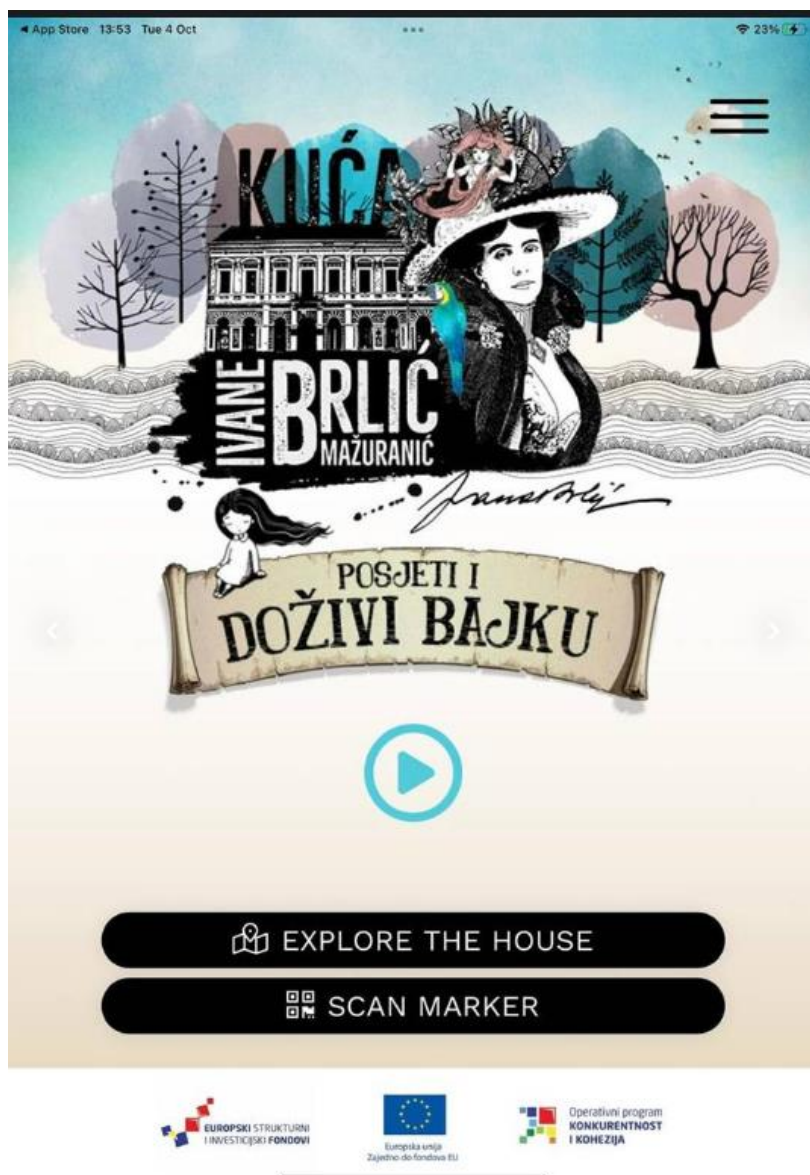
Slika 14. Tvrđava u Slavenskom Brodu (izvor: <https://www.turistickeprije.hr/wp-content/uploads/2021/01/Tvr%C4%91ava-Brod-TZ-Brodsko-posavske-%C5%BEupanije.jpg>)

5.5.2. Digitalizacija turistički sadržaja

Digitalizacija turističkih sadržaja predstavlja ključni element razvoja turizma u Brodsko-posavskoj županiji, koji je postignut zahvaljujući europskim fondovima. Ulaganje u digitalne tehnologije omogućilo je stvaranje inovativnih i interaktivnih iskustava za posjetitelje, unaprjeđujući njihovo korisničko iskustvo i pružajući im detaljne informacije o destinaciji. Jedan od projekata digitalizacije turističkih sadržaja je izrada turističkih mobilnih aplikacija. Ove aplikacije omogućuju posjetiteljima da istražuju destinaciju putem svojih pametnih telefona ili tableta. Kroz mobilne aplikacije, posjetitelji mogu pristupiti informacijama o lokalnim atrakcijama, događanjima, restoranima i smještaju te planirati svoje putovanje na

temelju njihovih interesa. Također, aplikacije mogu sadržavati interaktivne karte, navigaciju i funkcije za dijeljenje iskustava na društvenim mrežama. Virtualne ture su još jedan značajan element digitalizacije turističkih sadržaja. Kroz virtualne ture, posjetitelji mogu istraživati turističke atrakcije i destinaciju uživo, i to putem virtualne stvarnosti ili naprednih panoramskih fotografija. Ova tehnologija omogućuje posjetiteljima da dožive odredište i njegove atrakcije na realističan način, čak i prije nego što stignu na odredište. Virtualne ture pružaju bogato iskustvo i potiču posjetitelje da se zainteresiraju za Brodsko-posavsku županiju kao turističku destinaciju. U sklopu digitalizacije, postavljanje interaktivnih informacijskih točaka također je važan element. Ove točke pružaju posjetiteljima pristup informacijama o lokalnim atrakcijama, događanjima, gastronomiji i drugim turističkim sadržajima. Posjetitelji mogu koristiti dodirne ekrane i pretraživače kako bi dobili relevantne informacije o odredištu i planirali svoje aktivnosti tijekom boravka. Interaktivne informacijske točke poboljšavaju komunikaciju s posjetiteljima i olakšavaju im snalaženje u destinaciji.

Digitalni vodiči također predstavljaju sastavni dio projekata digitalizacije turističkih sadržaja. Putem digitalnih vodiča, posjetitelji mogu pristupiti cjelovitim informacijama o odredištu, uključujući povijest, kulturu, prirodne ljepote i tradiciju. Ovi vodiči mogu biti dostupni putem mobilnih aplikacija, web stranica ili posebnih uređaja. Digitalni vodiči pružaju personalizirane informacije i omogućuju posjetiteljima da istražuju destinaciju prema vlastitim interesima i preferencijama. Uvođenje digitalnih tehnologija u turizam Brodsko-posavske županije omogućilo je stvaranje modernog i inovativnog iskustva za posjetitelje. Turističke mobilne aplikacije, virtualne ture, interaktivne informacijske točke i digitalni vodiči čine turističku ponudu regije pristupačnijom i privlačnijom za posjetitelje. Ovi projekti doprinose poboljšanju informiranosti posjetitelja, olakšavaju planiranje putovanja i pomažu u istraživanju svih atrakcija i sadržaja koje Brodsko-posavska županija nudi. Kroz program za razvoj ruralnog turizma, Europska unija omogućuje financiranje projekata koji potiču digitalizaciju turističkih sadržaja, promociju destinacije i poboljšanje turističke infrastrukture. Brodsko-posavska županija je iskoristila ove mogućnosti i aplicirala za sredstva koja su joj omogućila implementaciju projekata digitalizacije turističkih sadržaja.

Slika 15. Mobilna aplikacija i digitalni vodič za interpretacijski centar Ivane Brlić-Mažuranić u Slavonskom Brodu (izvor: <https://www.pandopad.hr/mobilna-aplikacija-i-vodic-za-interpretacijski-centar-ivane-brlic-mazuranic-u-slavonskom-brodu-cs102>)

5.5.3. Razvoj tematskih parkova

Ulaganje u tematske parkove omogućuje promociju lokalne kulture, prirode i povijesti te stvaranje autentičnih i edukativnih iskustava za posjetitelje. Jedan od primjera tematskog parka koji je ostvaren zahvaljujući sredstvima iz europskih fondova je etno selo. Etno selo predstavlja oživljavanje tradicionalnog načina života i obrta regije te pruža posjetiteljima mogućnost da se urone u autentično iskustvo. Posjetitelji mogu istraživati tradicionalne kuće, radionice i obrte, sudjelovati u radionicama izrade tradicionalnih predmeta i upoznati se s lokalnom kulturom i

tradicijom. Ovaj tematski park pomaže u očuvanju kulturne baštine i promicanju tradicionalnih zanata, pružajući posjetiteljima jedinstveno iskustvo koje im omogućuje da se povežu s prošlošću i tradicijom regije. Osim etno sela, Brodsko-posavska županija također planira razvoj parkova prirode putem europskih fondova. Cilj tih projekata je očuvanje bogate bioraznolikosti regije, educiranje posjetitelja o važnosti zaštite prirode te pružanje mogućnosti za obrazovne aktivnosti na otvorenom. Parkovi prirode će biti namijenjeni istraživanju i učenju o lokalnom biljnom i životinjskom svijetu, stvaranju svijesti o ekološkim izazovima te promicanju održivog turizma. Kroz različite aktivnosti poput pješačenja, vožnje biciklom, promatranja ptica i interpretacijskih centara, posjetitelji će imati priliku doživjeti ljepotu prirode Brodsko-posavske županije i razumjeti njezinu važnost za očuvanje okoliša.

Projekti razvoja tematskih parkova financirani iz europskih fondova imaju značajan utjecaj na turističku ponudu Brodsko-posavske županije. Ovi parkovi privlače posjetitelje svojim jedinstvenim sadržajima, omogućujući im da istraže lokalnu kulturu, prirodu i povijest na interaktivan i informativan način. Također, tematski parkovi pridonose održivom razvoju turizma, potičući zaštitu kulturne i prirodne baštine te stvarajući nova radna mjesta i gospodarske prilike za lokalno stanovništvo.

5.5.4. Razvoj vinske industrije

Brodsko-posavska županija prepoznala je potencijal vinske industrije i iskoristila sredstva iz europskih fondova kako bi podržala njezin razvoj. Projekti usmjereni na razvoj vinske industrije obuhvaćaju različite aspekte, uključujući modernizaciju vinarija, unaprjeđenje tehnologije proizvodnje, promociju autohtonih sorti grožđa i vinskih putova, te edukaciju vinara i somelijera.

Jedan od ključnih projekata koji je ostvaren zahvaljujući sredstvima europskih fondova je modernizacija vinarija. Kroz financijsku podršku, vinarije su dobile mogućnost ulaganja u suvremenu tehnologiju i opremu koja unaprjeđuje proces proizvodnje vina. To uključuje nabavu novih bačvi, sustava za kontrolu temperature i kvalitete vina, strojeva za preradu grožđa i druge suvremene tehnologije koje poboljšavaju kvalitetu i konkurentnost lokalnih vina. Promocija autohtonih sorti grožđa i vinskih putova također je važan segment projekata financiranih iz europskih fondova. Brodsko-posavska županija je bogata autohtonim sortama grožđa koje čine njezinu vinsku baštinu jedinstvenom. Kroz promociju i podršku tim sortama,

županija potiče proizvodnju visokokvalitetnih vina s prepoznatljivim regionalnim karakteristikama. Također, razvijaju se vinski putevi koji povezuju vinarije, vinogradarska područja i turističke atrakcije, omogućavajući posjetiteljima da istraže bogatu vinsku ponudu regije. Vinske ture, degustacije i vinski događaji postali su popularni među ljubiteljima vina i turistima koji žele doživjeti eno-gastro ponudu Brodsko-posavske županije. Putem europskih fondova, organiziraju se specijalizirani tečajevi, radionice i seminari koji pružaju stručna znanja i vještine vinogradarima, vinogradarima i somelijerima. Kroz edukaciju, stručnjaci u vinskoj industriji imaju priliku usavršiti svoje vještine, upoznati se s najnovijim trendovima i primijeniti najbolje prakse u proizvodnji i promociji vina. Ova ulaganja u edukaciju pridonose podizanju kvalitete vina i stvaranju prepoznatljivog identiteta vinske industrije Brodsko-posavske županije. Projekti usmjereni na razvoj vinske industrije u Brodsko-posavskoj županiji pokazuju značajan napredak u području eno-gastro turizma. Vinske rute, degustacije i vinski događaji privlače sve veći broj ljubitelja vina i turista koji žele istražiti bogatstvo vinskih tradicija regije. Ovi projekti stvaraju nove gospodarske prilike za lokalno stanovništvo, potičući razvoj ruralnih područja, jačanje lokalne ponude hrane i pića te očuvanje kulturne i prirodne baštine.

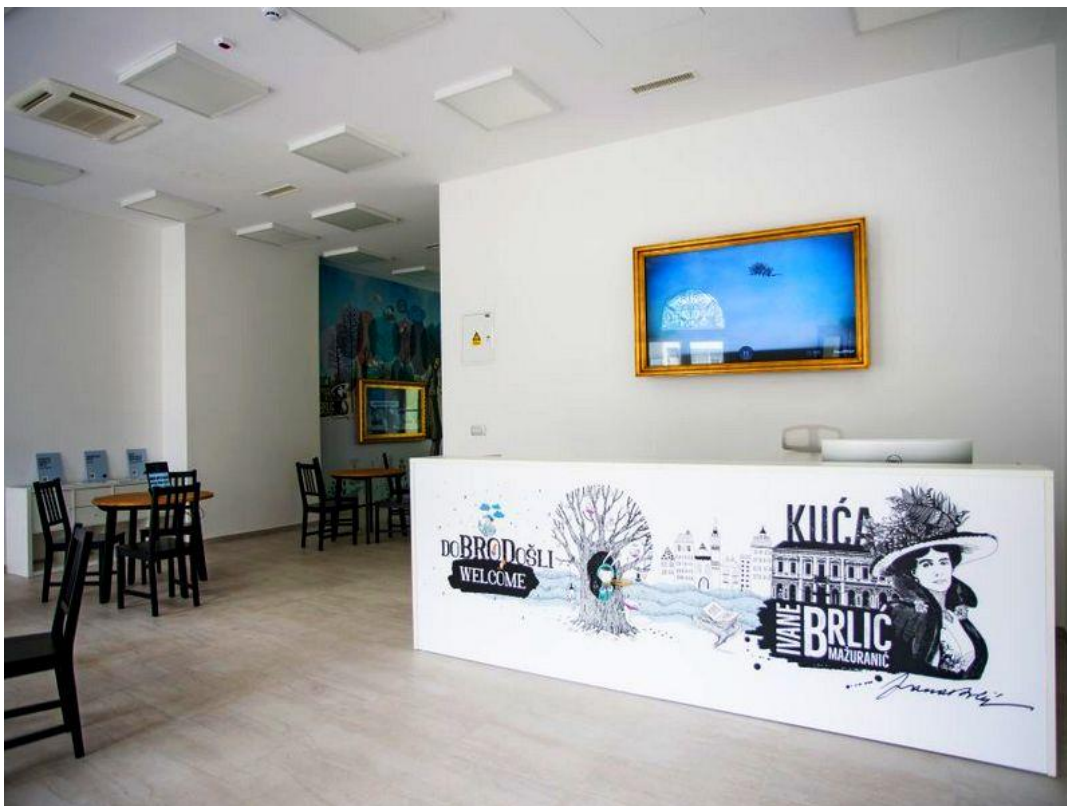
Ukupno gledajući, Brodsko-posavska županija je kroz korištenje europskih fondova uspješno podržala razvoj vinske industrije. Modernizacija vinarija, promocija autohtonih sorti grožđa, vinskih putova i edukacija vinara i somelijera doprinose jačanju eno-gastro turizma te promoviranju vinske ponude regije. Sve veći broj posjetitelja uživa u degustaciji lokalnih vina, istražuje vinske rute i uživa u jedinstvenom enološkom iskustvu koje pruža Brodsko-posavska županija.

5.5.5. Stvaranje kulturnih ruta i interpretacijskih centara

Među jako bitnim aspektima turizma je i bogatstvo svoje kulturne baštine u koje je županija uložila sredstva iz europskih fondova u stvaranje kulturnih ruta i interpretacijskih centara koji promoviraju povijest, umjetnost i tradiciju regije. Ovi projekti imaju za cilj obnovu, interpretaciju i revitalizaciju povijesnih zgrada, arheoloških nalazišta i muzeja, te razvoj interaktivnih izložbi i audio-vizualnih sadržaja kako bi se posjetiteljima omogućilo dublje razumijevanje i doživljaj kulturne baštine Brodsko-posavske županije. Jedan od primjera projekata financiranih iz europskih fondova je obnova povijesnih zgrada koje su važan dio kulturnog naslijeđa regije. Ove zgrade su restaurirane i prilagođene kako bi se stvorili prostori

za interpretaciju i prezentaciju kulturne baštine. Također, arheološka nalazišta su istražena i zaštićena, omogućavajući posjetiteljima da se upuste u putovanje kroz prošlost i otkriju tragove drevnih civilizacija koje su naseljavale to područje. U sklopu tih projekata, interpretacijski centri su razvijeni kao središta koja pružaju posjetiteljima bogato iskustvo kroz interaktivne izložbe, audio-vizualne sadržaje i edukativne programe. Ti centri koriste suvremene tehnologije kako bi posjetiteljima približili povijest, umjetnost i tradiciju regije na zanimljiv i interaktivan način. Kroz multimedijalne prezentacije, posjetitelji imaju priliku istražiti povijest i kulturu Brodsko-posavske županije, upoznati se s lokalnim umjetničkim djelima, tradicijom i običajima, te se upustiti u virtualno putovanje kroz vrijeme. Na slici 16. prikazan je interpretacijski centar Ivana Brlić- Mažuranić.

Stvaranje kulturnih ruta još je jedan važan aspekt projekata financiranih europskim fondovima. Te rute povezuju različite kulturne lokacije i znamenitosti, omogućavajući posjetiteljima da istraže bogatstvo kulturne baštine regije. Posjetitelji mogu pratiti označene staze, posjećivati muzeje, galerije, povijesne spomenike i druga mjesta od kulturnog značaja. Na taj način se potiče očuvanje kulturne baštine, ali i stvaranje turističke ponude koja privlači posjetitelje koji su zainteresirani za umjetnost, povijest i tradiciju.

Slika 16. Interpretacijski centar Ivana Brlić- Mažuranić (izvor: <https://slavonski.hr/wp-content/uploads/2022/07/brlicdrr0125CCC27B7-6207-C15E-5255-558BCE6EB11F.jpg>)

ZAKLJUČAK

Korištenje sredstava EU fondova u turizmu Republike Hrvatske pruža značajne mogućnosti za razvoj turističke infrastrukture, očuvanje kulturne baštine, unaprjeđenje turističke ponude i jačanje konkurentnosti turističke destinacije. Financijska podrška preko EU fondova, uz stručnu pomoć i tehničku podršku, omogućuje ostvarenje ambicioznih projekata i doprinosi dugoročnoj održivosti turizma. Istovremeno, važno je prepoznati izazove koji se mogu pojaviti tijekom prijave i provedbe projekata te pravilno upravljati njima. Uz to, potrebno je iskoristiti prilike za suradnju, povezivanje i razmjenu znanja s drugim dionicima na nacionalnoj i europskoj razini.

Brodsko-posavska županija aktivno koristi europske fondove kako bi ostvarila svoje razvojne ciljeve i unaprijedila kvalitetu života svojih stanovnika. Jedan od ključnih instrumenata korištenih u Brodsko-posavskoj županiji za pristup europskim fondovima je Europski fond za regionalni razvoj (EFRR). Ovaj fond omogućuje financiranje projekata usmjerenih na jačanje regionalne konkurentnosti, promicanje održivog razvoja, poticanje inovacija i modernizaciju infrastrukture. Europski fondovi također imaju ključnu ulogu u razvoju turizma u Brodsko-posavskoj županiji. Zahvaljujući financijskoj podršci, županija je uspješno provela različite projekte koji su doprinijeli obnovi kulturne baštine, razvoju turističke infrastrukture, stvaranju novih turističkih proizvoda i promociji destinacije. Kroz ove aktivnosti, Brodsko-posavska županija postaje atraktivna turistička destinacija koja privlači posjetitelje svojim prirodnim ljepotama, bogatstvom kulturne baštine i raznolikom ponudom.

Uz primjere uspješnih projekata u turizmu financiranih sredstvima EU fondova, jasno je da ova sredstva imaju pozitivan utjecaj na razvoj turizma u Republici Hrvatskoj. Stoga je važno nastaviti koristiti i iskorištavati ove fondove kako bi se dalje unaprjeđivala turistička industrija i stvarali preduvjeti za održiv i prosperitetan turizam u zemlji.

LITERATURA:

1. Hrvatski zavod za zapošljavanje. (2020). Europski socijalni fond. Dostupno na: <https://www.hzz.hr/default.aspx?id=8947>
2. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. (2021). Europski strukturni i investicijski fondovi. Dostupno na: <https://strukturnifondovi.hr/>
3. Prpić, M., & Perić, J. (2019). Uloga fondova Europske unije u razvoju turizma Republike Hrvatske. Zbornik Veleučilišta u Šibeniku, 7(1), 103-116.
4. Smith, S., & Johnson, J. (2018). The Impact of EU Funding on Croatian Tourism. Zagreb: Publishing House.
5. Kovačić, N. (2020). EU Funds and Tourism Development in Croatia. Split: University Press.
6. Petrović, M. (2017). Managing EU Funds for Sustainable Tourism in Croatia. Rijeka: Institute of Tourism.
7. Europski fondovi. Dostupno na: <https://hamagbicro.hr/bespovratne-potpore/eu-fondovi/>
8. Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine. Dostupno na: https://mint.gov.hr/UserDocsImages/2022_dokumenti/003_220721_Strategija_ROT_nacrt.pdf
9. Šostar, M. Devčić, A.: Fondovi Europske unije i drugi dostupni izvori financiranja razvoja ruralnog turizma (izvor: <https://hrcak.srce.hr/file/111275>)
10. Korištenje EU fondova za ulaganja u biciklističku infrastrukturu. Dostupno na: https://ecf.com/sites/ecf.com/files/UnlockingFunds_Croatia_Translated_final1.pdf
11. Mogućnosti financiranja kulturne baština. Dostupno na: <https://culture.ec.europa.eu/hr/cultural-heritage/funding-opportunities-for-cultural-heritage>
12. Europski fondovi u Brodsko- posavskoj županiji. Dostupno na: <https://www.bpz.hr/eu>
13. Perković, T. 2015. - Konzervatorska obnova tvrđave Brod, 16-21.

POPIS SLIKA

Slika 1. Nacionalni park Plitvička jezera	9
Slika 2. Nacionalni park Brijuni.....	9
Slika 3. Dubrovnik- stari grad	10
Slika 4. Geografski položaj Brodsko posavske županije	21
Slika 5. Park prirode Lonsko polje.....	22
Slika 6. Selo Čigoč.....	23
Slika 7. Prikaz kretanja broja stanovnika od 1857. godine do 2021. godine	24
Slika 8. Projekt: S osmijehom u školu	28
Slika 9. Razvoj zdravstvene usluge usmjerene pacijentu.....	30
Slika 10. Projekt: Inovativnim umom do pametnih ICT škola	32
Slika 11. Projekt: Prirodni i kulturni resursi u funkciji turizma.....	34
Slika 12. Projekt: Regionalni tehnološki i inovacijski centar za strojarstvo	36
Slika 13. Projekt: Simulacijsko-edukacijski centar za upravljanje rizicima od katastrofa radi jačanja kapaciteta za prilagodbu klimatskim promjenama (SIMED)	38
Slika 14. Tvrđava u Slavonskom Brodu.....	47
Slika 15. Mobilna aplikacija i digitalni vodič za interpretacijski centar Ivane Brlić-Mažuranić u Slavonskom Brodu	49
Slika 16. Interpretacijski centar Ivana Brlić- Mažuranić	52

POPIS TABLICA

Tablica 1. Prikaz projekata energetske obnove zgrada i ustanova (izvor: autorova izrada)	40
Tablica 2. Prikaz projekata energetske obnove škola (izvor: autorova izrada).....	44